

PROUDAR

GLASILO KOLEKTIVA REK VELENJE

LETO VIII

Petek, 14. junija 1974

Št. 5 - 6

V revirjih smo praznovali enega izmed najpomembnejših dogodkov iz bogate revolucionarne zgodovine delavskega gibanja v revirjih; 1. junija 1974. leta je namreč preteklo 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo "Orjuno". Tega dne je slovenski proletariat - na čelu z revirskimi rudarji /delavci pod vodstvom Komunistične partije/, skupaj z delavskimi obrambnimi četami PAČ iz revirjev in Ljubljane - zadal tej organizaciji odločilen udarec, od katerega se ta jugoslovanska fašistična organizacija ni več opomogla.

PRISPEVEK IZ TRBOVELJ

50. obletnica zloma Orjune v Zasavju

Dogodki v Trbovljah pred 50 leti so sestavni del boja jugoslovanskega delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji ter jugoslovanskemu nacionalizmu, prežetem z brutalnostjo fašizma, ki ga je ponujala Orjuna. Ti dogodki so pripomogli, da je bil odbit prvi val fašizma v Jugoslaviji.

Obnavljajoča se moč delavskega razreda je prignala centralistični režim do tega, da odobri najavljeni pohod Orjune v Trbovlje - "v rdečo komunistično trdnjavo". Pohod je pomenil predrzen izziv tako delavstvu kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti pa komunističnemu gibanju. Za ta pohod je Orjuna zbrala pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in drugod, tako da je ta prerastel okvir slovenskega političnega dogajanja in dobil značaj akcije v vsedržavnem obsegu. Orjuna je v Trbovljah nastopila kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srbske buržuazije.

Pod vodstvom Komunistične partije v Sloveniji so se rdeči

Dalje na 2. strani!

SREČNO

Celje - skladišče

D-Per

65/1974

5000013528,5/6

COBISS

OSREDNJA KJL CELJE

revirji zavestno in načrtno pripravljali na oborožen spopad z Orjuno v Trbovljah. Delavstvo je v Trbovljah branilo svoj kraj, svoje domove, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Ravnalo je v skladu z opozorili in navodili Komunistične partije, ki ji gre zasluga, da je zgodaj spoznala nevarnost fašizma - grožnjo slovenskemu narodu kot celoti.

Po aprilski generalni stavki leta 1920 je bil to najhujši notranjepolitični spopad v Sloveniji. V njem se je odrazila ostra razredna napetost in ostra nacionalna kriza v takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. 1. junij 1924 zato označujemo v zgodovini boja delavskega razreda kot pomemben dogodek in zmago delavskega razreda v zaustavitvi fašistično-nacionalističnega pohoda v takratni Jugoslaviji. Zato tudi stališče izvršnega biroja predsedstva ZK Jugoslavije, da ob 50. obletnici zloma Orjune v Zasavju opomnimo, da so takratne akcije in borba delavskega razreda imele vsejugoslovansko obeležje in pomen.

Priprave na praznovanje te pomembne obletnice, ki jih je vodil poseben 30-članski republiški odbor pod vodstvom predsednika CK ZKS tov. Franceta Popita, so imele zato vseslovenski in tudi jugoslovanski značaj.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune smo v Zasavju obeležili z vseslovensko delavsko proslavo, ki je bila na sam dan spopada, to je 1. junija 1974 v Trbovljah. Na proslavi, katere se je udeležilo več desetisoč ljudi iz vse Slovenije, je govaril sekretar izvršnega biroja predsedstva ZKJ tov. Stane Dolanc. Proslava je bila sklenjena s kulturnim programom, v katerem je nastopilo 780 članov kulturnih skupin iz vsega Zasavja, ter vseljuskim praznovanjem.

Vsebinski koncept praznovanja 50. obletnice zloma Orjune v revirjih je izhajal iz kontinuitete revolucionarne ga delavskega gibanja od konca leta 1918 pa vse do današnjih dni. To pomeni, da praznovanje te obletnice ni posvečeno samo samemu spopadu rudarjev, revirskih delavcev z Orjuno, ampak da obsega čas in dogodke v letih med obema vojnami, ko je v rudarskih revirjih vznikla "Komunistična partija", vznikla "Trboveljska komuna"; ko je prišlo v dneh od 20. julija do 17. septembra 1923. leta do največje rudarske stavke, zasedbe rogov in gladovne stavke in ko so v zasavskih revirjih zrastle množična delavska kulturna društva; ko se je začelo obdobje graditve nove Jugoslavije.

Današnji čas daje vsemu temu poseben pečat, saj prav v tem obdobju s sprejetima ustavama nadalje razvijamo in poglobljamo razredno usmeritev naše družbe ter s tem vlogo in položaj delavskega razreda, da dokončno uresniči težnje po osvoboditvi in oblasti; težnje za cilji, za katere so se borili tudi rudarji, delavci iz rdečih revirjev.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune v Zasavju je pomenilo manifestacijo delavstva iz vse Slovenije, z njim je bila izpričana vztrajna borba delavskega razreda za nov in drugačen svet, za nove družbene odnose, na osnovah, ki so koncipirane v ustavi SFRJ in SRS.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune smo v Zasavju - Trbovljah trajno obeležili z odkritjem novega spomenika /Op. - Slika v ozadju teksta na naslovni strani/. Novi spomenik, ki je postavljen na samem kraju spopada, to je, pred muzejem ljudske revolucije v Trbovljah, ima sicer vsa obeležja spopada z Orjuno, vendar pa v svoji zasnovi pomeni življenje in borbo delavskega razreda, ki jo je le-ta vodil v pretekli zgodovini. Spomenik je izdelal naš rojak, kipar Stojan Batič.

Pomembno kulturno pridobitev za Trbovlje in Zasavje pomeni tudi sedanja sanacija muzeja ljudske revolucije v Trbovljah. Z njo bo muzej zadobil tisto vsebinsko vrednost in pomen, ki mu glede na bogato revolucionarno zgodovino Trbovelj in revirjev tudi upravičeno pripada.

Po programu praznovanja smo imeli v Zasavju v zadnjem tednu meseca maja še vrsto kulturnih in športnih prireditvev. Na prireditvah so sodelovala kulturna in športna društva iz delavskih centrov Slovenije, največ prireditev pa so organizirala društva iz Zasavja. V program je bila vključena tudi šolska mladina iz Zasavja.

S svojim programom pa se je v praznovanje prav tako vključila slovenska mladina, saj ga je že v programu svojega delovanja določila kot svojo osrednjo prireditev v tem letu.

Štab za pripravo praznovanja
50. obletnice zloma Orjune v Zasavju

SPREMEMBA - 2. seja konference osnovnih organizacij sindikata REK bo šele v začetku prihodnjega meseca - in ne ta ponedeljek, 16. junija, kot je rečeno na strani 18. Tako je sklenilo na svoji zadnji redni seji minuli torek, 11. junija, predsedstvo konference. Vzrok: o navedenem gradivu za 2. sejo konference morajo predhodno razpravljati vse SDS v delovni organizaciji!

VII. kongres Zveze komunistov Slovenije

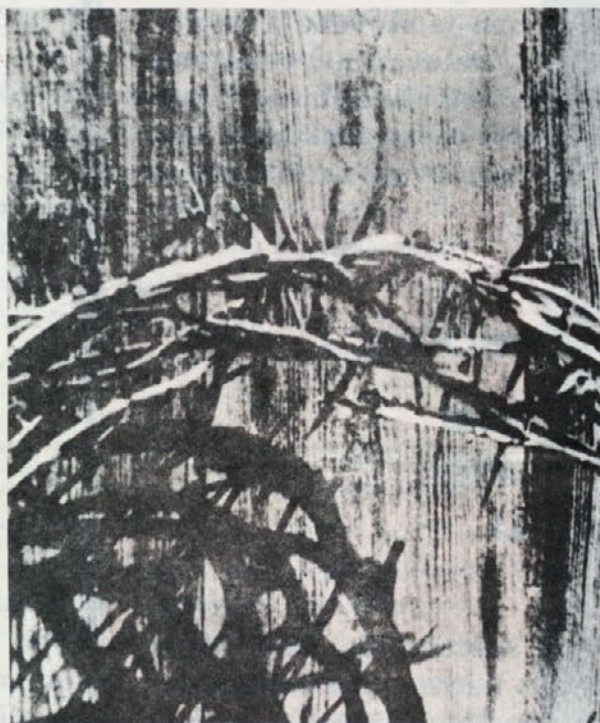
Nadaljevanje in konec

V drugem delu sestavka o VII. kongresu ZK Slovenije želim dati poudarek sklepom, ki se nanašajo na naloge komunistov na področju nadaljnjega razvoja kulture in znanosti ter vzporedno s tem na naloge pri nadaljnjem razvoju ZK.

Če sem prejšnji sestavek zaključil s sklepno mislijo, da bo potrebno dati več poudarka marksistično zasnovanemu šolstvu, potem lahko z isto mislijo nadaljujem in ugotovim, da podobni sklepi veljajo tudi za področje kulture in znanstveno-raziskovalnega dela.

Če izhajamo iz predpostavke, da je mogoče kulturo in z njo povezano umetnost podružabljati na ta način, da zvišujemo splošno izobrazbeno stopnjo ljudi, to je, da hitreje dvigamo kulturno raven družbe, potem moramo potrditi misel, da je osnovni subjekt kulture v samoupravnih družbi delovni človek.

Drugo, prav tako pomembno vprašanje se nanaša na svo-

Trnov venec, ki so ga trboveljski delavci pritrdili v čast Franca Fakina, fašistične žrtve, na kraju njegove smrti /Iz zbornika Rdeči revirji/

bodo kulturnega in umetniškega ustvarjanja. Jasno je bilo rečeno, da se ZK mora boriti proti poskusom zlorabljanja znanstvenega, umetniškega in kulturnega ustvarjanja v reakcionarne politične namene.

Zavedati se moramo, da vsakršna abstraktna koncepcija svobode v bistvu ukinja resnično svobodo umetniškega ustvarjanja.

Razkrinkati bo potrebno težnje, ki hočejo razne oblike kulture in znanosti spreminjati v sredstvo duhovnega podrejanja delavskega razreda.

Delavski razred ne potrebuje neke posebne proletarske kulture, njegova in splošna družbena kultura je vse tisto, kar je vredno in trajno v pridobitvah dosedanjega razvoja civilizacije.

Posebej velja poudariti aktualne naloge ZK v razvoju znanstvene dejavnosti.

Delegati na VII. kongresu so opozorili na dejstvo, da sleherno zaostajanje na področju znanosti in tehnologije pomeni zaostajanje na gospodarskem in družbenem področju.

Vzporedno s tem pa je bilo poudarjeno, da je nesprejemljivo malikovanje znanosti kot samostojne družbene sile, odtujene od družbe.

Poudarek je bil dan predvsem dvojemu:

1. znanstvena dejavnost mora postati sestavni del samoupravnega organiziranega dela in biti neposredno povezana z gospodarstvom ter
2. poglobitveni dejavnik znanstveno-raziskovalnega dela in razvoja mora postati združeno delo.

Znanstvena raziskovanja morajo biti usmerjena tako, da bodo poleg rešitev omogočala tudi hitro in uspešno porabo rezultatov v proizvodnji. Velik poudarek je bil dan zaposlovanju znanstvenikov v gospodarstvu in razvija-

nju znanstveno-raziskovalnih centrov v delovnih organizacijah.

Razprava o organiziranosti in razvoju Zveze komunistov je pokazala enotno zahtevo, da je potrebno v bodoče posvetiti več pozornosti sprejemanju neposrednih proizvajalcev in fizičnih delavcev v ZK.

Sprejeto je bilo geslo: v vsaki TOZD ustanoviti osnovno organizacijo ali aktiv ZK.

Nadalje je bilo poudarjeno, da bo potrebno več skrbi posvetiti usposabljanju članstva in mu nuditi možnosti za lastno izobraževanje.

Idejno-politično izobraževanje po osnovnih organizacijah mora biti namenjeno neposredni politični akciji. Enako skrb za izobraževanje pa mora ZK posvetiti tudi

Poročilo o trboveljskih dogodkih v zagrebški Borbi, legalnem partijskem glasilu

ostalim delavcem v proizvodnji, ki niso člani ZK.

Precej razprav na kongresu je bilo posvečenih vlogi ZK v kadrovske politiki. Rečeno je bilo, da mora vsak komunist imeti določeno družbenopolitično nalogo. Zato je potrebno poskrbeti, da bodo funkcije in naloge enakomerno razporejene.

In, če ob koncu spregovorim še nekaj besed o statutu ZKS, ki določa način organiziranja, potem moram povedati, da je v njem jasneje opredeljena vodilna vloga ZK, katere pogoj je enotnost v teoriji in akciji. V statutu je tudi jasneje opredeljen sistem organiziranja ZK v vseh strukturah delavskega razreda. Nanizanih je več oblik organiziranja in delovanja komunistov, posebej še na nivoju republike.

Menim, da bi lahko to razglabljanje končali z besedami enega od udeležencev 7. kongresa, ki je z enim stavkom označil te spremembe takole:

"Boj za spremembo socialne sestave ZK je sestavni del boja za njeno razredno naravnost."

Tone Šeliga

Iz članka
R. Jovanovića
v reviji
Organizacija
in kadri

Delavska kontrola kot samoupravna ustanova

Samoupravna delavska kontrola se organizira kot institucija in predstavlja instrument za zaščito delavskega razreda in odnosov, v katerih ta opravlja svojo družbeno funkcijo in vlogo. Drugače povedano, to pomeni, da se ta institucionalna oblika spreminja in usklaja s nivojem razvoja samoupravljanja, katerega sestavni element in del je. Vendar je mnogo razlogov za trditev, da z ustanovitvijo institucije delavske kontrole, s sprejetjem programa in pravil o njenem delu ves posel še ni končan. Nasprotno, najmanj bo narejeno tam, kjer se v organih delavske kontrole koncentrirajo vse pravice in vpliv delavcev glede samokontrole in kontrole. Tako je preprosto zato, ker nobena institucija, pa tudi ne ta, delavska in razredna, ne more izraziti vse delavske moči in vpliva na razvoj in ustvarjanje samoupravnih odnosov ter kontrolo tega razvoja, kontrolo poslovnega obnašanja in drugih dejavnosti. Zato je tudi kontrola kot institucija pod nadzorstvom delavcev, da se ne bi izrodila.

Na osnovi dosedanjih izkušenj o delu notranje kontrole moramo stalno misliti na odnose in pogoje, v katerih bo samoupravna delavska kontrola opravljala svoje poslanstvo. Družbenopolitične organizacije v organizacijah združenega dela, in delovnih organizacijah sploh, morajo biti tisti činitelj, ki bo ustvarjal pogoje za delo delavske kontrole, kajti samo tako bo lahko dosledna in učinkovita. Samo v takšnih pogojih, kjer se dosledno spo-

štujete zakoni, ustavnost in samoupravne norme obnašanja, je lahko delavska kontrola demokratičen in samoupravni organ delovne skupnosti.

Temeljna organizacija združenega dela je tudi osnovna celica delovne organizacije, v kateri delovni ljudje uređnjujejo svoje neodtujljive pravice do upravljanja sredstev, določevanja in delitve dohodka. Zato volijo svoje organe in opravljajo druge funkcije, ki jih ne more nihče prevzeti v njihovem imenu, kar pomeni, da obstajajo vsi potrebni pogoji, da je optimalno organizirana temeljna organizacija združenega dela tudi osnovna celica, v kateri se organizira samoupravna delavska kontrola. Na ta način postane odprta institucija, dostopna vsem delavcem. Bolj ko se oddaljujemo od delovnih skupnosti temeljnih organizacij in zborov delavcev, večja je možnost, da bo delavska kontrola delovala kot zaprta insti-

Glede odnosa samoupravne delavske kontrole do drugih voljenih samoupravnih organov je treba vedeti, da je samoupravna delavska kontrola enakopraven organ vsem drugim samoupravnim organom, da se njihovo delo dopolnjuje in ne izključuje, zato organi samoupravne delavske kontrole niso niti nadrejeni niti podrejeni drugim samoupravnim organom, zato se njihovi odnosi gradijo na načelih medsebojnega sodelovanja, zlasti v fazi preventivnega delovanja.

Gre tudi zato, da delo in obnašanje organov samoupravne delavske kontrole ne sme rušiti organizacijske skladnosti in delovne discipline, zmanjševati učinkovitosti poslovanja in dezintegrirati dela, ne sme zmanjševati spodbude in akcije, ampak nasprotno, samoupravna delavska kontrola si mora prizadevati, seveda skupaj z drugimi subjekti, da se vse te aktivnosti izvajajo v duhu

sestavljen predlog prioritete liste. Ta predlog so dali v obravnavo DS TOZD, ki ga je potrdil z majhnimi popravki. Ta, potrjeni vrstni red je bil nabit na oglasnih deskah, da je lahko vsak prosilec za stanovanje sam videl, na katerem mestu je. Ker na omenjeni vrstni red ni bilo pripomb, politični aktiv in vodstvo obrata menita, da so vrstni red tudi sami prosilci sprejeli z zadovoljstvom.

Hkrati s tem je strokovna služba pripravljala točkovni sistem, vendar nihče ni opozoril vodstva obrata oziroma TOZD, da bo prioriteten red, ki je bil že sestavljen, služil le za primerjavo rezultatov prioritete seznama po točkovnem sistemu. Ker je med obema listama nekaj razlik, je politični aktiv zadolžil Marjana Kortnika kot člana izvršilnega odbora za kadrovske in socialno politiko, da ugotovi, kako je potekalo točkovanje in kje so vzroki za nastale razlike. Razlika je toliko bolj problematična, ker so vedeli, da je bila prioriteta lista, ki so jo sestavili v obratu, javno prikazana in so bili prosilci seznanjeni z vrstnim redom. Lista na osnovi točkovnega sistema namreč daje prednost nekaterim prosilcem, za katere politični aktiv meni, da trenutno niso upravičeni za dodelitev.

Marjan Kortnik je prišel do naslednjih ugotovitev:

- Verodostojnost podatkov v ocenjevalni poli je ponekod dvomljiva - posebno glede velikosti stanovanjskih površin.
- Pri ocenjevanju so različno obravnavali kriterije med zgornjo in spodnjo vrednostjo ocen.
- V ocenjevalni poli je preveč poudarka na socialnem stanju prosilca, premalo pa na uspešnosti pri delu in potrebah obrata.
- Delovna doba posameznikov ne odtehta socialnega stanja prosilca; povprečni staž prosilcev je 2 - 3 leta, delovna doba pa bi odtehtala socialno stanje šele pri več kot 10 letih - takšni primeri pa so izjemni.
- Premajhna je teža marljivosti delavca nasproti socialnim razmeram.

Politični aktiv meni, da pokazani rezultati točkovnega sistema ne dajo realne ocene upravičenosti. Zato predlaga politični aktiv TOZD ESO IO za kadrovske in socialno politiko naslednje:

- Predno preidemo na nov način točkovanja ali kakšne druge oblike dela v zvezi s sestavljanjem prioritete liste za prosilce stanovanj, mora IO za kadrovske in socialno politiko pravočasno obvestiti TOZD ESO - pred uporabo nove metode, da bi izključili dvosistemsko delo, kot smo ga imeli sedaj, s tem pa bi odpravili tudi napačno informiranje prosilcev.
- IO za kadrovske in socialno politiko naj še enkrat prouči ocenjevalno polo ter naj poskuša drugače ovrednotiti potrebe obrata in uspešnost pri delu, ker menimo, da je oboje prenizko ocenjeno.

Delavskemu svetu ESO pa politični aktiv predlaga, da naj zaradi objektivnejšega presojanja podatkov v ocenjevalnih polah formira 5-člansko komisijo, ki bi zbirala podatke in ugotavljala dejansko stanje na licu mesta. Komisija bi potem zbrane podatke posredovala političnemu aktivu, ki bi na njihovi osnovi sestavil predlog prioritete liste in jo predložil v dokončno potrditev DS.

v.o.

tucija in da se bo izrodila v svoje nasprotje. Vprašanje je tudi, na koga se bo obračala s svojimi odkritji in informacijami. V primeru temeljne organizacije združenega dela se kontrola obrača na zbor delavcev, ki sprejema odločitve in pooblašča druge organizacije v delovni organizaciji ali zunaj nje, da store, kar je potrebno.

V takšnih okoliščinah bi se samoupravna delavska kontrola na ravni sestavljene delovne organizacije praviloma obračala na delavski svet, po potrebi pa tudi na zbor delavcev temeljnih organizacij, če bi se obravnavana problematika nanašala nanje, in sicer ne glede na to, ali gre za preventivno, tekočo in naknadno kontrolo. Pri konstituiranju samoupravne delavske kontrole je treba spoštovati specifične pogoje delovnih organizacij, prav tako pa tudi enotna načela in kriterije za organiziranje kontrole, ki jih mora določiti zakon za vsako republiko.

Nekateri trdijo, da je imuniteta nepotrebna. Drugi pa trdijo, da mora biti kontrola zaradi pravne in druge negotovosti, v katero lahko zaidejo člani kontrole, organizirana kot komisija, ki bo vedno v spremenjeni sestavi obravnavala posamične probleme. Takšna stališča so nesprejemljiva, ker ne izhajajo iz družbene vloge in funkcije delavske kontrole, ampak iz morebitnih posledic za člane organov kontrole. To kaže, da je pravica imunitete neizogibna, da bi se vsaj na začetku ustvarili potrebni pravni, psihološki in drugi pogoji za normalno delo kontrole. Obstaja še neka pomembna okoliščina v zvezi s samoupravno kontrolo v temeljni ali enotni delovni organizaciji. To kontrolo namreč izvajajo ljudje, ki so stalno v okolju, katerega aktivnost kontrolirajo. To pomeni, da je tudi njihovo delo izpostavljeno objektivni ali subjektivni sodbi okolja in posameznikov, s katerimi delajo. Zato je treba poleg potrebne objektivnosti pri delu organov kontrole zagotoviti tudi pravico imunitete.

ustave, zakonov in drugih samoupravnih družbenih norm in odnosov. Kontrola predlaga sankcioniranje sleherne obnašanja, ki je v nasprotju s temi temeljnimi družbenimi opredelitvami.

Samoupravna delavska kontrola se poveže tudi z organi zunanje kontrole, kot obliko širše družbene samozaščite in kontrole.

/V nadaljevanju bomo ponatisnili še zadnji del članka R. Jovanoviča, ki ima naslov Program in način dela samoupravne delavske kontrole./

Ponatis predlagal
Jože Volk, DSSS

Iz razprave DS ESO na 1. izredni seji

DS TOZD ESO je imel 11. maja 1. izredno sejo, ki so jo sklicali zaradi aktualne stanovanjske problematike. Ing. Barle je v uvodu pojasnil, da je namen te seje sprejeti prioriteto listo za razdelitev stanovanj.

Konec leta so zadolžili TOZD, da sestavijo prioriteto listo za razdelitev stanovanj. Po besedah ing. Barleta se je TOZD ESO z vso resnostjo lotila tega dela; sklicali so razširjeno sejo političnega aktiva, kjer je bil

O družbenem in individualnem izobraževanju

V tem članku se želim dotakniti družbenega in individualnega izobraževanja. V mislih imam seveda izvenšolsko izobraževanje, s katerim naj bi si posameznik pridobil osnovna znanja, ki so mu potrebna kot družbeno angažiranemu občanu, članu posameznih organov ali funkcionarju - samoupravljavcu.

Da bi se človek lotil neke dejavnosti, v našem primeru lastnega dodatnega izobraževanja, mora obstajati neka motiviranost, to je spodbuda, utemeljitev za to dejavnost. Motiviranost človeka bo toliko večja, kolikor bolj bo to izobraževanje zadovoljevalo interese in potrebe posameznika. To pomeni, da mora človek preko izobraževanja doseči nek cilj. Tu pa navadno obstanemo. Zmanjka nam trdne volje, in to tem bolj, čim dlje od naših neposrednih materialnih koristi je ta cilj.

Večina tistih, ki so zbrali voljo za nadaljnjo individualno izobraževanje, se je usmerila v izpolnjevanje svoje strokovne izobrazbe. Ni moj namen razvrednotiti te oblike izobraževanja, nasprotno, menim celo, da je tudi tovrstnih vztrajnežev še premalo. Želim pa opozoriti na družbeno izobraževanje, ki omogoča človeku učinkovito delovanje v družbenem življenju, to je, učinkovito nastopanje in opravljanje funkcij v organih upravljanja, v organih družbenopolitičnih organizacij in, ne nazadnje,

tudi na delovnem mestu. To obliko izobraževanja želim poudariti predvsem kot možnost za večje vplivanje na družbeno dogajanje - kot možnost, da v posameznih akcijah nastopamo samostojno, ker poznamo pravice in dolžnosti, kot tudi obseg nalog posameznega organa.

To se še posebej nanaša na komuniste, saj jih k družbenemu izobraževanju obvezuje ne nazadnje tudi statut in program Zveze komunistov, posebej pa še zavest, da so kot komunisti tisti del delavskega razreda, ki tvori gibalno silo našega družbenega razvoja.

V Manifestu komunistične partije iz leta 1848, ki sta ga napisala Marx in Engels, je zapisano načelo, ki v enaki meri velja za komuniste še danes:

"Komunisti so v praksi najodločnejši del delavskega razreda v vseh deželah; tisti del, ki žene gibanje vedno dalje in dalje. V teoretičnem pogledu imajo pred ostalo proletarsko množico to prednost, da poznajo pogoje, potek in splošne rezultate proletarskega gibanja ..."

In prav to načelo me je napeljalo k pisanju tega članka, ob istočasnem spoznanju, da posamezni komunisti vedno manj ali sploh ne čutijo potrebe po teoretičnem izobraževanju, kar negativno vpliva tudi na sodelavce. Dogaja se celo, da je nekoga pred sodelavci sram povedati, da je član Zveze komunistov, ali pa mu je nerodno, da bi se kot komunist javno zavzel za določeno stališče ali izrazil svoje mnenje.

Druga stvar, ki je za enotnost Zveze komunistov v novih pogojih delovanja, kot tudi za razvoj samoupravnih odnosov, nesprejemljiva, je pasivnost nekaterih delavcev, pa tudi komunistov, ki so člani posameznih organov. Ta pasivnost se kaže predvsem v molčečem spremljanju sestankov, razprav ali sprejemanj odločitev.

Sleheri član samoupravnih organov bi se moral zavest, da v teh organih ne zastopa svojega mnenja in stališč, ampak mnenje in stališča širšega kroga delavcev, v imenu katerih nastopa kot delegat. In, če že ne prej, je sedaj dolžan poglobiti svoje znanje o razvoju samoupravnih odnosov, o pristojnostih posameznih organov, o pomenu določenih izrazov in stališč, o vsebini sklepov, saj nastopa tudi kot predstavnik samoupravnega organa v določeni delovni sredini in je dolžan svojim sodelavcem pravilno tolmačiti stališča in sklepe posameznega organa. Njegova funkcija je tedaj dvojna. Enkrat nastopa kot delegat v nekem organu, drugič pa kot član tega organa v svoji delovni sredini. Njegova funkcija je še posebej dvojna v našem kolektivu, kjer imamo organizirane tudi samoupravne delovne skupine.

Kakšne oblike družbenega izobraževanja se tedaj naj poslužimo, da si pridobimo določeno znanje, ki ga potrebujemo v svoji družbeni aktivnosti?

Kakšne oblike izobraževanja se tedaj naj poslužimo, da bi si posameznik pridobil določeno znanje, ki ga bo lahko v praksi uporabljal?

Prinasa so najbolj ustaljene oblike takšnega izobraževanja razni seminarji, ki jih organizirajo vodstva družbenopolitičnih organizacij, razni krožki in, kot najpogostejša oblika, razna predavanja o družbenopolitični problematiki. Sem spadajo tudi večerne politične šole.

Vse te oblike izobraževanja pa so lahko učinkovite le, če slušatelji sami sodelujejo pri sestavljanju programa izobraževanja, to je tako, da v vprašalniki ali anketami ugotavljamo, kaj slušatelji najbolj potrebujejo. Drugi pogoj za učinkovitost takšnega izobraževanja je, da to izobraževanje poteka kontinuirano vsako leto.

In kot naslednji, verjetno najvažnejši pogoj, da si pridobljeno znanje tudi utrdimo, je, da sami - po seminarju ali predavanju - poglobljeno ponovno preštudiramo predavano snov. Zato moramo slušateljem seminarjev in predavanj tudi pravočasno priskrbeti poljudno in izbrano gradivo.

To gradivo bi moralo biti sestavljeno tako, da lahko posameznik ob določenih praktičnih vprašanjih, s katerimi se pri svojem delu srečuje, najde tudi praktične rešitve ali izpeljave problema. Zato se bomo morali pri našem izobraževanju posluževati predvsem tega, da bomo funkcionarjem in ostalim delavcem nudili potrebno gradivo ali jih navajali k temu, da bodo določeno znanje črpali iz družboslovne literature.

Tone Šeliga

Premišljevanje o marksizmu /4/

Umetnost, religija, filozofija in znanost so le pojavi in razodetja pravega človeškega bistva.

L. Feuerbach
Werke II/343

Treba je poiskati odgovor na vprašanje - ali je odprava

izkoriščanja cilj, ali pa samo sredstvo za nekaj drugega? Če iščemo odgovor na to vprašanje pri Marxu, vidimo, da je zajet v eni sami misli. Ta misel govori, da bo šele brezrazredna družba ustvarila take razmere, v katerih se bo lahko pričela prava človeška zgodovina.

Kako naj to razumemo? Ali do sedaj nismo imeli človeške zgodovine?

V nekem smislu res ne. Skozi vso znano zgodovino je človek predvsem bitje NUJE. In materialna nuja, ki še danes peha milijone ljudi v smrt zaradi lakote, po svoje opredeljuje tudi vse drugo, kar sodi k življenju. Dokler živimo v carstvu nuje, so vse naše želje in ideje samo nakazane, ponavadi celo projicirane v kako božanstvo, ali pa vsaj v daljnjo prihodnost, praksa pa je vselej kompromis s to nujo, torej zelo daleč od tistega, kar smo v glavah že predvideli. Če pa smo odvisni od nuje, na neki način še vedno ostaja v nas nekaj zverskega, kajti proti nuji se ni mogoče vselej boriti samo z delom, velikokrat je treba tudi ugrabljeni, oteti, se boriti ... Šele v tej luči se nam pokaže, kakšne fantastične "rezerve" se bodo sprostile v človeku, ko bo osvobojen materialne nuje, ko se bo lahko ukvarjal s seboj in z drugimi. Ko ne bo več strahu za obstoj, tudi ne bo več interesa za ogrožanje in omejevanje obstoja.

Česar niso mogli uresničiti najlepši nauki številnih veroizpovedi, to bo brez težav uredila sama človeška narava, ko se bo rešila spon iz živalskega sveta, kjer gospodari boj za obstanek.

Šele v tistem trenutku bo poleg naravnega sveta vzpostavljen tudi poseben človeški svet, zakon boja za obstanek, torej zakon močnejšega /tudi pamet je moč! / pa

zakon sodelovanja in zaželenosti prisotnosti vsakogar.

Drugi element, ki bo omogočil začetek zares človeške zgodovine, bo konec delitve dela. Delitev dela je razdelila ljudi na tiste, ki si delo zamislijo - in one, ki ga opravijo. Pa na tiste, ki delajo z rokami - in one, ki delajo z rokami. Delitev dela je po Marxovih besedah naredila to, da je isti človek na enem ozkem področju virtuos, na večini drugih pa kreten. Delitev dela je razdelila ljudi na poklice, s tem pa pospešila odmiranje cele vrste sposobnosti, nagnjenj in socialnih čutov. Ker imamo gasilce, se ne vznemirimo več, kadar gori. Ker imamo ambulate prve pomoči, nas nesreča drugih ne prizadene več. Ker imamo zdravstveno in socialno varstvo, se ne zganemo ob revščini in pomanjkanju. Človek se tako vse manj srečuje s problemi drugih, zato tudi vse manj razume njihov jezik; govorico sočloveka samo še prevajamo, dojemamo jo torej z znamenji, ne pa po pomenu. Od tod vse več vedenja brez čuta do soljudi in skupnosti, posebno v večjih mestih, od tod naveličnost življenja, praznosta in bežanje v drogo, nasilje, poceni pustolovščino. Kot vse kaže, tudi na področju zavesti velja star biološki zakon o rabi in nerabi organov. Če bi delitev dela in specializacija trajali v nedogled, bi se iz človeka razvilo pošastno bitje, ki bi v svoji ozki stroki spominjalo na božanstvo, v celovitosti življenja pa bi bilo izrojena živalska spaka. Zgodovinsko gledano je doba, ki jo je in jo še bo človek preživel kot človek poklica, kot člen v družbeni in tehnični delitvi dela, izredno kratka. Neandertalec je star pol milijona let, človeška veja primatov pa 10 000 000 let ali nemara še več. V primeri s tem je 5 000 let znane zgodovine, v kateri se počasi uveljavlja delitev dela, komaj omembe vredna.

Engelsova vizija prihodnje družbe je v tem, da boš začel dan kot ribič, potem boš nekaj časa izdeloval kakšen predmet, po kosilu napisal literarno kritiko, pred spanjem pa se pozabaval z oljem, pastelom ali pa grafiko.

Ta podoba je resda malo pretirana, v bistvu pa vendarle pove vse. Človek, brez nuje bo lahko do neslutnih razsežnosti uveljavil svoje sposobnosti, ker ga ne bo utesnjeval zakon tržišča ali pa zakon primerjalnih prednosti. Film bo zamenjalo resnično prizorišče, namesto projekcije najboljših človeških možnosti bomo imeli original, ki bo vse to, o čemer danes piše - takrat živel! Vse to pa bi bilo zelo podobno veri v onostranstvo, če si ne bi že v tem trenutku prizadevali preseči omejenosti, ki jih vsiljuje materialna nuja in delitev dela. Če nočemo pristati na avtomatizem Kautskega, potem moramo že danes ustvarjati možnosti za čim širši razmah človeške narave. Biti "racionalen" pri naložbah v človekovo ustvarjalnost /znanost, umetnost itd./, bi pomenilo biti neracionalen do zgodovine, do naše prihodnje podobe. Danes moramo "neracionalno" pretiravati

v tisti dejavnosti, ki je že danes lahko neodtujena, da bi čimprej zaustavili proces razkroja osebnosti. Produkcijo kadrov, ki je ena največjih značilnosti kapitalističnega proizvodnega načina, mora zamenjati vsestranska pedagoška, kulturna, znanstvena in umetniška dejavnost, ki ljudi ne bo spreminjala v "uporabne" modele, pač pa da zbudi v njih vse tisto, kar je bilo doslej zaradi razrednih ovir zastrto, a je človeško zanimivo in vredno obžudovanja.

x - avtomatizem - nauk, ki pravi, da dejavnost ljudi in živali ne usmerja zavest, marveč fiziološki vzroki.

v.o.

Za boljšo razumljivost /6/

Dialektika

/grško dialektike = spretnost razpravljanja na osnovi iskanja nasprotij/

V izvornem pomenu je dialektika torej tak način pogovora, kjer nasprotnika iščeta v trditvah drugega protislovje in po tej poti prideta do resnice.

Praktična uporaba tovrstne dialektike se najlepše razbere iz Sokratovih besednih dvobojev s sofistami, ki jih je zapisal njegov učenec Platon. Značilnost teh pogovorov je sokratska ironija, ki naredi branje posebno privlačno.

Dialektiko pa lahko razumemo tudi drugače - namreč kot zakonitost razvoja materije in človeške družbe. V tem smislu jo je razumel že Heraklit, ki je učil, da vse temelji na nasprotjih in da se vse spreminja. Svojevrstna dialektika se je skrivala tudi v Zenonovih nerešljivih protislovjih /Ahil in želva, kup, rogovi, puščica itd./ . Za Hegla je osnovni predmet gibanje ideje do samospoznanja. Za Marxa pa je dialektika zakonitost gibanja materije in družbe. Torej na noge postavljena Heglova dialektika - prej je namreč stala na glavi ...

Osnovni zakoni dialektike so:

teza - antiteza -> sinteza,
enotnost nasprotij,
negacija negacije.

Dialektika je torej osnova za kritično zavest o družbi. Samo iz zavesti, da vladajo v družbi protislovja - in da se bodo razrešila po določenih zakonih, se lahko rodi misel o revolucionarnih spremembah.

Liberalizem

/lat. liberalis = svobodomiseln/

To je politično in nazorsko gibanje mladega meščanstva proti fevdalni ureditvi družbe. Nasproti naukom uradne fevdalne cerkve so uveljavljali svobodoumno mišljenje,

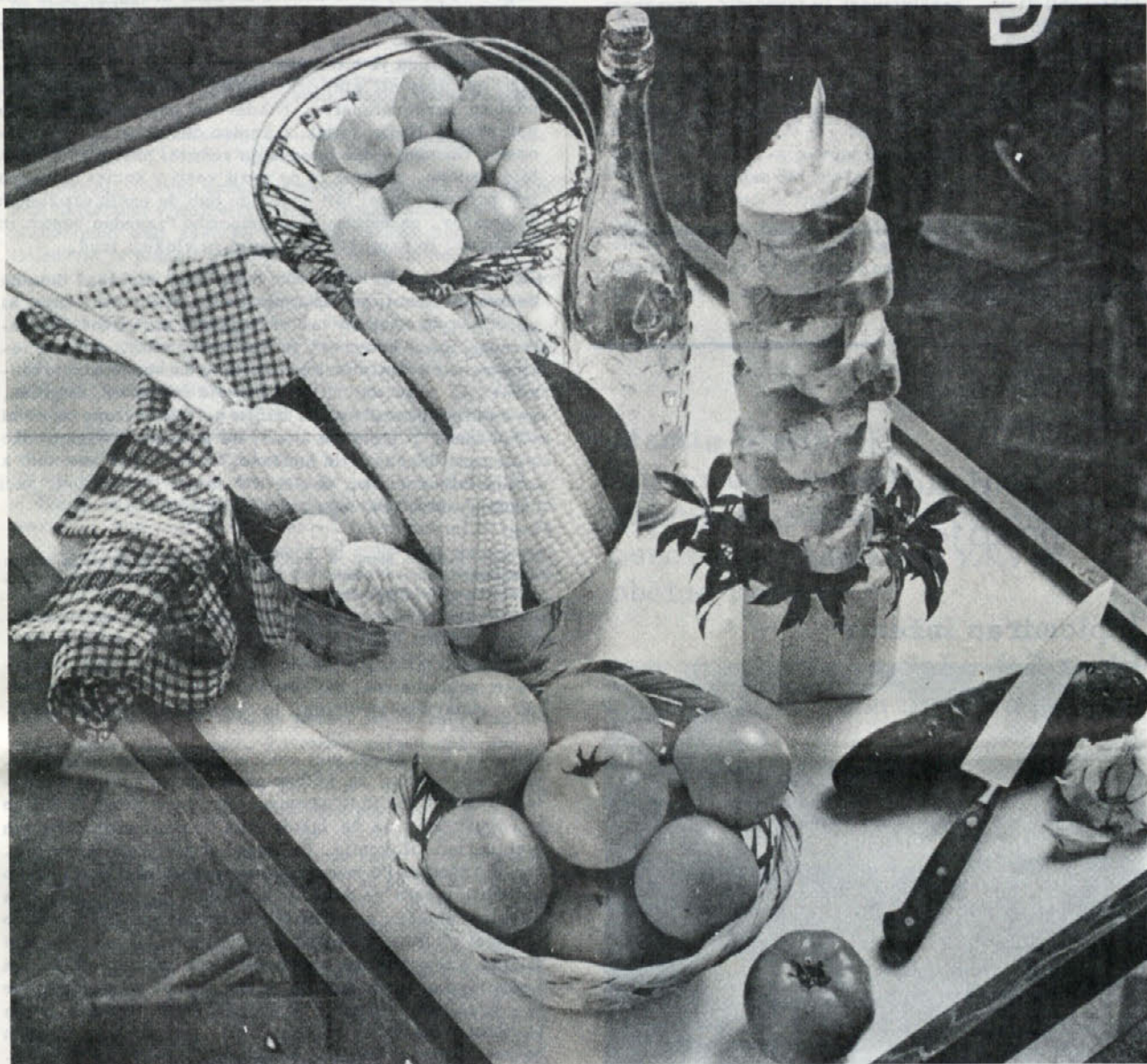
ki se kaže predvsem v delih Spinoze, Locka, Hobbesa, Montesquieuja, Rousseauja itd. Liberalizem je poudarjal človekovo neodvisnost od boga in od svetnih avtoritet. Liberalizem je bil upor proti dogmatskemu mišljenju in zaradi tega napreden. Iz tega časa izvirajo tudi ideje o svobodi veroizpovedi, o svobodi govora, tiska in združevanja. Marsikje te ideje še danes, ko naj bi liberalizem že presegli, niso uresničene /Španija, Čile, ZSSR idr./. Vendar pa se meščanski liberalizem zruši skupaj s svobodnim tržiščem. Monopolnemu gospodarstvu ustreza tiranija vladavine peščice finančnikov, oligarhija. Pred nacizmom in fašizmom je liberalizem neučinkovit, iz njunega objema lahko izpelje človeštvo le organizirani delavski razred.

Če se pogledimo v bistvo liberalizma, vidimo, da se za to doktrino skriva zgolj svoboda za tiste, ki imajo de-

cije, nekonformnost, samoupravnost in svobodno misel sprejeti za bistvene sestavine ter jih uvrstiti med morfogenetične prvine." /Op. - Morfogenez: strukturni razvoj in oblikovanje./

Tako naš priznani družboslovni znanstvenik. V praksi je to seveda malo drugače. Dialog se kaj hitro sprevrže v monolog, pogovor s samim seboj, iz telefona rad izpade mikrofoni in ostane samo še slušalka, število decibelov, glasnost, pa odloča nasproti tehnosti.

Vinko Ošlak

nar. Socialistična demokracija pa, nasprotno, zahteva svobodo za vse, ki opravljajo družbeno koristno delo. Razumljivo pa je, da ta višja oblika svobode vključuje tudi vse pozitivne sestavine meščanskega liberalizma, kot so: splošna volilna pravica, enakost spolov, svoboda vere, vesti, prepričanja, govora, tiska, združevanja itd.

Komuniciranje

Komuniciranje je sporočanje misli, čustev in občutkov drugim ljudem. Komuniciranje je torej stik med ljudmi in njihovimi idejami.

Dr. France Vreg piše v svoji knjigi o komuniciranju takole:

"Kako doseči, da bi ljudje komunicirali med seboj kot enakopravne osebnosti, kot intelektualne sile, kot razumni razlogi /Marx/, ne pa kot podrejeni državljani, kot objekti medsebojne manipulacije? Kako ohraniti človekovo svobodo sporočanja, hkrati pa doseči uspešno delovno sporazumevanje, sodelovanje in združevanje? Samoupravno komuniciranje je lahko le svobodno sporočanje misli in mnenj, je svobodno izbiranje med mnenji, dejstvi, dokazi in različicami. Vsako usmerjevalno, prepričevalno sporočanje pa vsebuje kanec 'vsiljevanja', ki se kaj brž lahko sprevrže v duhovno nasilje. Najboljši lek zoper tako 'prepričevalno' komunikacijo je pravica dvogovora, dialoga in javne polemike ter kritike.

Komunikacijski model samoupravne družbe mora inova-

Stane Krašovec

Današnji ekonomski problemi prehrane pri nas

Naše naloge

Sedaj smo sredi dolgoročne kampanje¹ za stabilizacijo, ki naj bi zaustavila visoko stopnjo inflacije, v kateri živimo. Toda inflacija je tako rekoč sinonim² za upadanje realnega dohodka, ki v prvi vrsti zadeva delavce, uradnike, drobne varčevalce, pa tudi upokojence, če niso pred njo zavarovani. Ker imajo izdatki za hrano v naši strukturi potrošnje dominanten³ položaj, inflacija pri nas zadeva delovno prebivalstvo še bolj kot v razvitih deželah. Zato je nepravilno in neprimerno, da se tolažimo s tem, da imajo inflacijo tudi v razvitih deželah. Vse dotlej, dokler ne bomo naposled dosegli in okrepiли stabilizacije, bi morali posvečati posebno pozornost prehrani prebivalstva, predvsem prehrani ekonomsko najslabotnejših kategorij. Obroki v delovnih organizacijah niso vse. Ne bi smeli prepuščati prehrano nekakšnemu laissez faire⁴ agrarne politike ali pa preprosto tekmovalju med raznimi skupinami samoupravljalcev. Zveza sindikatov bi bila morda najbolj pri-

merna institucija v našem družbenem sistemu, ki naj bi specifično skrbela za to in preučevala ta vprašanja. Število tistih, ki prejemajo 3 000 kalorij na dan, se v procesu inflacije nujno zmanjšuje, če pa se ne zmanjšuje, se vsaj slabša kalorična sestava. Zato bi bili vsaj toliko kot za zaščito dinarja tudi na področju prehrane potrebni izredni in resno pripravljeni ukrepi za zaščito najpomembnejšega kapitala, to je, človeka, da ne bi prišlo do hudih posledic poslabšanja prehrane, do padca produktivnosti in do ohromitve intelektualne gibčnosti, do poslabšanja konstitucije⁵ generacij, ki sedaj rastejo. Človeku prihajajo v spomin besede, ki jih je nekdanji izrek Hruščov: Kaj velja ves socializem, če nismo dosegli visoke produktivnosti in primerne življenjskega standarda delovnega človeka?

Kakšne naloge se postavljajo pred nas v zvezi s temi vprašanji?

Prvič - proučiti, ali bi se dalo in kako pomagati samo strokovno nutritivsko⁶ ne glede na gibanje cen in dohodkov.

Drugič - Kaj je mogoče storiti, da se popravi odnos cen in dohodkov v dolgoročni perspektivi.

Tretje - Česa bi se morala lotiti naša družba, da bi obvladali najbolj kritične težave in omogočili temeljne pogoje za normalno kvaliteto prehrane.

Prva naloga bi se utegnila zdeti komu neresna. Spomnimo se, kako so nam takoj po osvoboditvi in v prvih letih po vojni hoteli v ekipah zavezniških vojaških misij ter UNRA in pozneje UNICEF pošiljati nutricioniste, ki naj bi poučevali ljudi, kako je treba pravilno kuhati, da ljudje ne bi bili lačni, in kako smo jih indignirano⁷ odklonili, češ da potrebujemo le denarja in materiala, in da so ljudje že sami toliko pametni, da si znajo skuhati. Kljub temu pa smo danes v položaju, da je velik del prebivalstva na meji 3 000 kalorij pod pogojem; da kupujejo v glavnem cenene kalorije žitaric in krompirja; če pa bi prešli na kvaliteto sestavo, ki je normalno na razpolago na trgu, bi morali zelo hitro spustiti kalorije na 2 800, 2 600, 2 400 ali pa še nižje. Nutricionisti pa lahko najdejo takšno sestavo, ki je izdatnejša, a ne dražja. Naše prebivalstvo kuha po tradiciji in prenašanju gospodinjstev izkušenj skozi stoletja iz generacije na generacijo, kot je to bilo v industriji prenašanje od mojstra na pomočnika in vajenca, za praznike pa kuhajo bodisi po stari tradiciji bodisi po patentih dvorskih kuhinj, od francoske do perzijske. V neki ruski emigrantski restavraciji v New Yorku sem našel na jedilniku take stavek: Amerikanci jedo kot v apoteki, mi, Rusi, pa jemo, da se najemo in da pri tem uživamo. V tem duhu so sestavljeni tudi mnogi kuharski recepti in jedilniki v našem dnevnem časopisju. Današnji kuharski recepti v raznih časopisih kažejo bolj kulinarično rafiniranost⁸ kot pravilnost prehrane. Menim, da to ni popolnoma naključno niti ne popolnoma nepomembno, da so najvišjo stopnjo industrijskega razvoja in produktivnosti v delu dosegli tisti puritanski⁹ narodi v Evropi in Severni Ameriki, za katere je nekdo dejal, da jedo zato, da bi lahko delali; da pa so zaostali za njimi tisti, nekdanji olimpijski narodi, ki delajo, da bi jedli. Čas je že, da se kot pri narodih, ki so že dosegli najvišji standard produktivnosti, tudi pri nas preide k sistemu prehrane, ki bo ustrezal znanstvenim zahtevam o prehrani, gibanju cen in normalnemu okusu delovnega človeka brez dekadentne¹⁰ gastronomije¹¹, ki jo bo dopuščal le za velike praznike. Danes je mogoče z linearnim programiranjem¹² določiti veliko število kombinacij s pretežno ceneni živili, katerih kalorije imajo vendarle v celoti visoko kvaliteto. Prav tako je mogoče določiti tako pripravljanje, ki omogoča kar najmanjšo izgubo hranljivih in zaščitnih sestavin. In naposled je mogoče določiti tudi najbolj racionalno razvrstitev hrane med dnevom. Nikakor ni mogoče doseči najvišjega delovnega učinka in se izogniti škodljivim posledicam za organizem, če se ves delovni čas do kosila živi samo ob turški kavi, nato pa se želodec pretirano napolni popoldne, ali pa še zlasti zvečer, preden se gre spat. Sistem toplih obrokov¹³ v delovnih organizacijah k sreči ta položaj do neke mere korigira¹⁴ in ustvarja nove koristne navade.

Od nas se ne zahteva srednjeveške učinkovitosti v delu, temveč takšna učinkovitost, kakršna je pri najbolj produktivnih, najbolj razvitih narodih. Zahteva se učinkovitost, kakršno ima dobro in pravilno hranjen nemški ali ameriški kvalificirani delavec, ne pa otrplost in topost poprečnega pripadnika nerazvitega naroda, ki si samo polni trebuh s težko prebavljivim materialom, pri tem pa ne ve, ali je lačen, in je gotovo prva žrtev najmanjše gripe. Učinkovitost, elastičnost in odpornost organizma zahtevajo likvidacijo starega načina prehrane, ki izhaja tako rekoč iz srednjega veka, z dodatkom tistega, kar je prinesel Kolumb iz Amerike. V nasprotju s tem pa smo, na primer v Sloveniji, ukinili višjo gospodinjstvo šolo, ki je bila najbolj usposobljena, da naredi revolucijo v naši prehrani. V vseh razvitih deželah pa je ekonomika potrošnje in še zlasti prehrane na univerzitetni ravni. Res pa je v zadnjih letih tudi pri nas mnogo novega in dobrega v raznih člankih, strokovnih knjigah in tudi v kuharskih knjigah, vendar vse to nima dovolj velike publicitete¹⁵, dovolj avtoritete in podpore.

Potem, naša naloga je popravljanje odnosov med dohodki in cenami v dolgoročni perspektivi. Ni namen tega referata, da bi meritorno¹⁶ proučil to vprašanje, saj

je to predmet dela vrste drugih institucij, vse do Zavoda za gospodarsko planiranje in skupščin. Kljub temu pa moramo povedati nekaj načelnih pripomb.

Tržišče ni cilj, temveč sredstvo, ki naj bi zagotovilo čim večje količine čim cenejše hrane. Cilj je zadostna in pravilna prehrana prebivalstva, ki jo je treba planirati in za katero je treba trg popravljati. Dr. Tomić pravi: "Dolgoročna politika cen agrarno živilskih proizvodov bi morala spodbujati potrošnje visoko kaloričnih živilskih proizvodov na prebivalca in spodbujati agrikulturo, da proizvaja s takimi proizvodnimi stroški, ki jih lahko sprejmeta domače tržišče in kupna moč potrošnikov".

Na tem mestu bi hotel poudariti še zahtevo, ki je na makroplanu¹⁶ vzporedna z že omenjeno tezo o linearnem programiranju najugodnejše dnevne izbire živil za potrošnika. Treba bi bilo najti način, da se poleg produkcije mesa pospešuje tudi produkcija druge, zelo izdatne kvalitete hrane; od mleka do jajc in soje. Ni namen tega referata predlagati načine /propaganda, subvencioniranje, premiranje, administrativni ukrepi, obdavčenje in oproščanje davčnih obveznosti itd./, temveč spodbuditi razpravo o tezi, da je to potrebno. Nekatere novosti zahtevajo določeno previdnost in sistematične priprave, če bi semorda preveč spopadale s starimi navadami.

Naslednja naloga bi bili izredni ukrepi. Prvih dveh, pravkar navedenih nalog, ni mogoče izvesti čez noč. V procesu inflacije in stabilizacije v naših težkih okoliščinah, ki so mnogo težje od okoliščin v bolj razvitih deželah, je treba posebej zaščititi delovno prebivalstvo, ali pa vsaj nekatere njegove dele, pred izčrpanjem in mlade rodove pred oslavitvijo konstitucije. Posledice bi bilo videti neposredno na delovnih mestih, npr. slabša zdržljivost in neopornost, zmanjšanje volje in iniciative. Tudi oborožene sile bi lahko občutile te posledice. Raziskave republiškega zavoda za zdravstveno varstvo v Zagrebu so pokazale, da na področjih, na katerih precejšen del mladine ne dosega norm fizičnega razvoja za sprejem v vojsko, izboljšanje faktorjev okolja in med njimi tudi prehrane privede do izboljšanja rasti in razvoja. Te spremembe so bila v dveh oz. treh generacijah tako pomembne, da je krivulja rasti in razvoja mladine v izboljšanih ekoloških okoliščinah postala bolj podobna krivulji rasti naših najbolj razvitih mladih mož in se je pomembno razlikovala od krivulje rasti sicer genetsko homogene¹⁷ populacije, ki se je še naprej razvijala v slabih ekoloških¹⁸ okoliščinah. Treba se je lotiti tistih izrednih ukrepov, ki so se jih lotevale tudi razvite dežele v primeru potrebe, ali pa celo redno. Na prvem mestu je treba razširiti in izpopolniti obstoječi sistem toplih obrokov v delovnih organizacijah in pravičnejše organizirati malice otrok v šolah, pa čeprav gre le za kozarec mleka. Prvič so izdatki za takšno množično nabavljeno hrano v nacionalni bilanci nižji, drugič pa to hrano gotovo porabijo tisti, ki jim je namenjena in se ne more spremeniti v kaj drugega, bodisi v alkohol, ali pa v odplačevanje avtomobila, hiše ali stanovanja. To je ena najcenejših, najbolj zanesljivih in najbolj produktivnih investicij dolgoročnega pomena, ker krepi organizem, dviga prožnost duha in ustvarja zdrave navade.

Nakoncu bi bilo treba bodisi v drugi bodisi v tretji skupini nalog iskati, kako bi razširili in kvalitativno izboljšali in pocenili produkcijo "že pripravljene" hrane v vseh oblikah: od konzerv do sušene, prekajene, dehidrirane in globoko zmrznjene hrane - obenem pa odstranili iz nje zdravstveno sumljive elemente.

Čedalje bolj razširjena dvojna zaposlitev v družini, ki sem jo že omenil, zahteva, da se gospodinjini prihrani dolgotrajno klasično pripravljanje jedilnih obrokov.

Izraziti bi hotel samo še svoje prepričanje, da bomo v krizi stabilizacije težko ostali zdravi brez takšnih izrednih ukrepov, ki naj bi posvečali posebno pozornost zlasti tistim, ki so pod poprečjem, in med drugimi otrokom in nosečnicam. Daljše zadrževanje teh skupin pri neustreznih hrani bi lahko imelo ob močnejšem vplivu neugodnega vremena in ob močnejšem neugodnem valu gospodarske konjunktore hujše posledice, ki jih je le težko pozdraviti.

Skleniti bi hotel z jedrnatimi besedami, ki so jih avtorji zbornika študij živilsko-tehnološkega instituta v Zagrebu zapisali v uvodu svoje publikacije: "Za vodenje ekonomske politike bi bilo med drugim pomembno doseči spoznanje o racionalni prehrani, t.j. o fiziološko pravilni in v danih okoliščinah maksimalno ekonomični prehrani. Steherni uspeh v tej smeri bi bil prispevek k stabilizaciji gospodarstva in pomoč v boju proti inflacijskim tendencam.

Pravilno hranjen človek je bolj zdrav, delovno bolj sposoben, živčno bolj umirjen in zato tudi bolj produktiven v katerem koli delu. Zdravi ljudje imajo tudi bolj zdrave potomce. Zato je prehrana interesno področje vseh družbenih in političnih organov."

Še slovarček k članku

/ 1/ kampanja - boj, organiziran za uresničenje kakšnega cilja

- / 2/ sinonim, -i- sozvočnice; besede, ki se različno glase, a imajo enak ali soroden pomen
- / 3/ dominanten - prevladujoč, vodilen
- / 4/ laissez faire - /izraz je francoskega izvora/ "pustite, naj dela vsak, kar hoče - naj gre vse po svoji poti"
- / 5/ konstitucija - telesni ustroj
- / 6/ nutritivski - ki zadeva hranjenje, hrano, prehrano
- / 7/ indigniran - prizadet, užaljen
- / 8/ kulinarčna rafiniranost - prefinjena kuharska spretnost in sploh prefinjenost kar zadeva kuhanje
- / 9/ puritanski - versko in нравno strog /vsaj na videz/ ali prenapet
- / 10/ dekadenten - propadajoč
- / 11/ gastronomija - kuharska umetnost
- / 12/ linearno programiranje - sodobna matematična metoda zasledovanja količinskih stanj /recimo v proizvodnji in poslovanju/
- / 13/ korigirati - popraviti, izboljšati kaj
- / 14/ publiciteta - razširjenost /v javnosti/, poznanost
- / 15/ meritoren - ki se tiče bistva stvari ali predmeta
- / 16/ makroplan - plan v širšem smislu, na veliko
- / 17/ genetsko homogen - verjetno po postanku in razvojno istovrsten, podoben
- / 18/ ekološki - ki se tiče odnosov do vnanjega okolja

Nova rubrika

Pogovori z našimi delavci in upokojenci

Diplomiran inženir Janez Selevšek, upokojen konec marca

Janez Selevšek, rojen 4. junija 1917 v Trbovljah. Sin rudarja. Po končani meščanski šoli se je vpisal na državno tehniško šolo - elektro oddelek v Ljubljani in na njej diplomiral leta 1935. Potem si je do vojne - zdaj kot elektro tehnik splošne, zdaj kot radio stroke - služil kruh v Trbovljah, v Celju in v Zagrebu. Vmes je bil dobro leto dni tudi brez dela. V prvem letu po razsulu kraljevine SHS ga je doletelo vojno ujetništvo, v naslednjih letih vse do osvoboditve pa prisilno delo v Nemčiji. Nato se zaposli najprej pri Elektro-Celje, potem pa do upokojitve dela v rudniku rjavega premoga Zabukovica in pri nas. Vmes nekaj let delo prekine in kot redni študent leta 1958 diplomira na fakulteti za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo univerze v Ljubljani. Član našega kolektiva je od februarja 1962, domala vseskozi vodja službe za varstvo pri delu - in tudi pred tem, v rudniku Zabukovica, opravlja najbolj odgovorna dela. Za diplomsko delo na ljubljanski rudarski fakulteti je prejel Prešernovo nagrado.

Enaintridesetega marca, piše na vaši osebni mapi, ste bili upokojeni.

S kakšnimi občutki in mislimi ste se ločevali od dela v službi za varstvo pri delu, ki ste jo od leta 1962 sem vodili - vsak na rudniku mora priznati - izredno vestno in natančno?

Ko sem po premeštitveni odločbi takratnega upravnega odbora RLV prevzel v letu 1962 vodenje službe za varstvo pri delu, prav zares nisem mislil, da bom na tem delovnem mestu ostal celo do konca svoje delovne dobe. To je bilo namreč že moje tretje delovno mesto v istem letu; enemu od let, ko so bile notranje reorganizacije v podjetju pri iskanju najboljše rešitve skoro kot na tekočem traku. Delo in naloge v tej službi sem že od preje, iz Zabukovice, poznal in vedel, da se uspehi na tem področju ne snemajo s klina. Reševanje večine varnostnih in varstvenih problemov je dolgotrajnega značaja - nekaj mesecev, pa tudi let - pri čemer je uspešnost

njihovega reševanja že prekrito s prikazovanjem uspehov v proizvodnji, storilnosti, zdravstvu, finančnem poslovanju itd. - torej delo in uspešnost v senci drugih uspehov. Čeprav sem se tega zavedal, sem se, kot na vsakem dotedanjem delovnem mestu, zagrizel v delo tudi na tem področju in vztrajal, saj me je vsak, tudi najmanjši uspeh posameznih delovnih skupin in skupnosti RLV razveselil in spodbujal v zavesti, da smo jih dosegali s skupnimi močmi.

Pravite, da sem delal "izredno vestno in natančno". No ja, v krogu ožjih sodelavcev in prijateljev so mi ja čestito očitili, da sem "pedant", pa tudi "paragrafar". Morebitni puščici ne zamerjam, kot tudi nisem nikoli zamerjal in ne zamerjam takim očitkom. Človek pač ne more iz svoje kože, pa tudi izkušnje ne kaže zametovati. Končno smo le neka družba, v kateri smo se dogovorili in se dogovarjamo za neki red pri delu, življenju in sožitju. Če pri tem nekomu malo zdrsne ali pa prekorači dogovor, pa naj bo to nehote ali kako drugače, je le dobro, da ga nekdo pravočasno na to opozori, zlasti še, če je ta nekdo za to še službeno zadolžen. Večkrat se je izkazalo, da je bilo opozorilo v korist, če že ne drugim, pa prej ali slej prav tistemu, ki je očitil pedantnost in paragrafarstvo. Nikdar ne pozabljam, da smo vsi skupaj ljudje, vsak s kopico dobrih in šibkih lastnosti. Če sem v tem spoznanju reševal naloge, ki so mi bile zadane, pošteno in po svoji vesti v korist nas vseh ter pri tem skušal biti dosleden tudi do naših družbenih dogovorov, pa morem vašo pripombo "izredno vestno in natančno" le vzeti kot priznanje za vložen trud.

Občutke in misli, ko po tako dolgi dobi zapuščam delo na delovnem mestu, je težko opisovati. Kljub olajšanju, ki ga čutiš, da ti ne bo več "žvižgalo", zlasti začetka delovnega dne - konec mi je itak redko kdaj, saj sem večinoma vsak dan nesel kaj domov, da sem v miru oddeležal - in temu, da si predal svoje dolžnosti, te grize, da še nisi opravil vsega; začeto je bilo to, ono pa še ni dokončano. Tolažiš se s tem, da je vse v življenju tako - ničesar dokončno in končano. Tako je verjetno tudi z mojim odhodom, ki, dokler še živim, ne pomeni tudi "zadnje slovo" od dogajanj v kolektivu!

Na svoji raznoliki, bogati in strmi poklicni poti ste za diplomsko delo na ljubljanski fakulteti za rudarstvo, metalurgijo in kemijsko tehnologijo leta 1958 prejeli Prešernovo nagrado.

Ali lahko opišete strokovni problem, ki ste se ga lotili v nalogi, in utemeljite za nagrado, ki ste jo prejeli zanjo?

Diplomska naloga, ki sem jo moral rešiti, je bila že sama po sebi obširna, saj sem jo moral obdelati po rudarski, rudarsko-strojniški in še elektrotehniški plati.

Opraviti sem moral tudi določene elektromeritve na izvažnem stroju, za katere pa bi moral imeti na razpolago registrirne instrumente. Teh nisem uspel dobiti ne v Zabukovici, ne na fakulteti in ne pri bivših državnih elektrarnah Slovenije. Pristopil sem k lastni konstrukciji in izvedbi. Po mnogih brezuspešnih poizkusih, kako pritrditi pisalo na kazalec običajnih instrumentov za stikalne plošče, ki so mi bili na razpolago, sem končno le uspel z iskro visoke napetosti. Uporabil sem vžigalni magnet osemvaljnega avtomobilskega motorja. Izdelava registrirnih instrumentov vleke trakov in pogonov me je - brez ficka v žepu - ob malenkostnih stroških, stala le obilo časa in vztrajnega dela. Večinoma z lastnim ročnim delom v tesnem sodelovanju z rudniškimi delavnicami, brez preciznejših strojev izdelana naprava - za "statve" so jo krstili takratni sodelavci - je končno le stala ob izvažnem stroju. Tako sem kljub začetnim težavam uspel opraviti in analizirati zamišljene meritve.

Mislil, da sta prav izvirnost pristopa in uspešna uresničitev zadane naloge povzročili, da jo je fakultetni svet predložil za podelitev nagrade.

Od 1. septembra 1945 do 30. septembra 1951 ste vodili elektrostrojni obrat v rudniku rjavega premoga v Zabukovici - in sploh ste vseskozi od prve zaposlitve, sredi julija 1935 kot elektro tehnik-praktikant pri trboveljski premogokopni družbi v Trbovljah, opravljali delo elektro tehnika.

Kako to, da ste se potem odločili za poklic rudarskega inženirja?

Kaj hočete, to je menda v krvi, sicer bi človek mogoče postal še fatalist in veroval v pota usode. Že med šolanjem na elektrotehniški srednji šoli sem vsakoletne obvezne prakse in še kaj več opravljal v rudniku Trbovlje. Kasneje sem pri delu v "velikem rajhu" zopet pristal v rudarstvu, kjer so najbolj potrebovali ljudi. Delal sem pri globljenju jaškov. Ker so nekateri vedeli za moje tovrstne izkušnje, pridobljene med delom v Porurju in Gornji Šleziji, sem bil kmalu po vrnitvi domov poslan na rudnik Zabukovica, da sodelujem pri usposabljanju novega jaška za izvažanje. Vzporedno s to nalogo sem moral prevzeti še elektrostrojni obrat v jami in na površini. Privadil sem se temu delu in se hotel v rudarski elektrostrojni smeri še izpopolniti. Profesor Kersnič, ki je vedel za moje težnje, mi je ob nekem pregledu jaška omenil, da bi se lahko izredno vpisal na rudarski oddelek fakultete in tako dopolnjeval svoje znanje. Ker ni bilo specializacije, sem moral vpisati rudarstvo in 1948. leta sem pričel z izrednim študijem. Obnova gospodarstva je zahtevala polni angažiranje vseh, zlasti pa tistih pri vodenju del. Deset - do dvanajsturno delo je postalo skoro nekako nepisano pravilo, često pa tudi 16-urno in več. Seveda je študij močno šepal. Bilo se je treba odločiti. Ni bilo lahko, če se pri 5-članski družini odločiš, da postaneš študent ter se zavestno sprijazniš s precej precej tanjšim kosom vsakdanjega kruha. Vztrajal sem. Tako sem kot moja ded in oče kon-

čno tudi jaz pristal v rudarstvu. Pa bi človek ne verjel v usodo!

Po končanem študiju na ljubljanski rudarski fakulteti 30. januarja 1958 ste se vrnili na rudnik rjavega premoga v Zabukovici, kjer ste do konca januarja 1961 delali kot asistent upravnika, potem pa ste vse do prihoda na RLV, prvega marca 1962, bili upravnik jame v Zabukovici.

Ali je bilo leto 1962 tudi leto opustitve rudnika Zabukovica - in - ali bi v pogojih energetske krize, ki jo imamo sedaj, rudnik Zabukovica tudi zaprli?

Delovno razmerje pri rudniku Zabukovica sem prekinil 1962. leta, eksploatacija jame Zabukovica pa je bila opuščena nekaj štiri leta kasneje. Spričo toplotne moči premoga, izjemno nizke vsebnosti gorljivega žvepla v njem in po cenitvah iz 1957. leta s še okrog 6 milijoni ton možnih zalog bi bila jama Zabukovica - če bi bila danes še odprta in bi obratovala - pri današnjih razmerah vsekakor zanimiva za naše nacionalno gospodarstvo in jo nikakor ne bi zapirali. Na vsak način pa bi zahtevala temeljito reorganizacijo tehnologije pridobivanja, zlasti pa transporta.

Ko smo prebrali vaš življenjski opis, ki smo ga našli med listinami v vaši osebni mapi, smo iz njega razbrali, da ste od januarja 1936 do sredine aprila 1937 bili brez dela, od aprila do sredine decembra 1941 pa v nemškem vojnem ujetništvu.

Ali prav sklepamo, da sta verjetno bili ti obdobja za vas najtežji - oziroma, ali nam lahko poveste kaj več, kako ste se prebijali skozi njiju?

Res sta bili obdobja brezposelnosti in vojnega ujetništva med najtežjimi v mojem življenju. Brezposeln sem s priložnostnimi deli zaslužil tu in tam kakšen dinar ter poizvedoval in pisal prošnje za sprejem na delo. Ker še nisem odslužil vojaškega roka - bil sem premlad - sem z vseh koncev kraljevine postopno zbral nad 50 odklonilnih odgovorov na svoje prošnje. Boleli so me zaskrbljeni pogledi staršev, na katerih ramenih sem vedno znova obvisel. Delavoljnega in polnega poleta, ko sem uspešno zaključil šolo, me je čedalje bolj prevzemalo malodušje. Končno se je vendarle odprlo. Ugoden razplet okoliščin je omogočil, da sem dobil delo doma, v Trbovljah. Zaslужek 600 dinarjev na mesec je bil sicer skromen, toda bil je zaslužek in jaz srečen, da sem lahko delal. Sam z dvema vajencema sem vzdrževal zadržno električno omrežje, menjaval števec, kopal in postavljaval drogeve ter vlekel proste vode, razkopaval zidovje in napeljeval hišne inštalacije, popravljaval radioaparate, popravljaval in previjal elektromotorje in transformatorje in podobno. Bilo je res raznovrstno in razgibano, večkrat kot ne pa tudi naporno delo, toda bilo je delo. S takratnimi vajencema smo nedavno tega skupaj obujali spomine na to dobo.

Zajet sem bil dan za tem, ko sem se po razsulu kraljevske vojske vrnil domov. Potrtemu zaradi doživetij v "slavni" kraljevski vojski - po strogem nalogu nismo oddali niti enega strele v obrambo - in izmučenemu po petdnevem stalnem umikanju pred prodirajočim okupatorjem, mi je bilo ob zajetju že skoro vseeno, kaj bo z menoj. Zbrali so nas v Celju ter po nekaj dneh odposlali v zbirno taborišče Wolfsberg, od tu pa nekaj dni kasneje v zaplombiranih tovornih vagonih v taborišče Oflag VI/B pri Warburgu v Vestfaliji, kamor smo prispeli po tridnevni vožnji križem prek Nemčije. V ujetniških taboriščih obvezna "dietna" prehrana je povzročila, da sem kaj kmalu s svojo telesno težo prišel pod 50 kg. Skoro nobeden od soujetnikov, ki so pred tem bili bolni na želodcu in prebavilih, ni imel več prebavnih motenj. Nisem pisec, zato dogodkov, življenja, občutkov in misli v ujetništvu ne bom opisoval. S smislom za stvarnost so jih zajeli že drugi pisci spominov, med njimi v svoji knjigi tudi akademski slikar Dore Klemenčič - Maj. Z njim sva bila do konca najinega ujetništva v skupni sobi. V decembru istega leta so nas "Štajerce" prek taborišča Heilag XVII/A pri Dunaju razposlali domov, kjer me je v kaj kratkem času staknil "Arbeitsamt" in poslal na delo v "veliki raj".

Bi nam lahko opisali še vaše poreklo, ustvarjanje lastne družine in načrte, ki jih imate?

Izhajam iz stare slovenske kmečke družine, ki je imela po zapisih iz 1744. leta posest na Ojstrem med Trbovljami in Hrastnikom. Mala posest ni mogla preživljati vsega rodu, zato si je njegov del kmalu pričel iskati ob stanek v drugih dejavnostih. Po najstarejšem dokumentu, s katerim razpolagam, je bil mojemu dedu 1860. leta priznan status mlajšega kopača v rudniku Ojstro, nakar je kot kopač delal v rudnikih takratnih lastnikov v Zagorju in Trbovljah. Njegovi trije sinovi so si prav tako izbrali rudarski poklic, tri hčere pa poženile z rudarji. Oba starejša sinova sta kaj kmalu odšla za kruhom v Porurje, moj oče pa je že s 15 leti pričel rudarsko kariero v Trbovljah; kot "Sauberer" /čistilec/, in nato prek vozača postal učni kopač. Takratne razmere so ga prisilile k odhodu za bratoma v Porurje, kjer je kot kopač na premožu, v jalovini in pri zračenju ter kot miner vztrajal 4 leta. Ko se je vrnil v Trbovlje, se je zopet zaposlil kot kopač, ostal pri tem še nadaljnjih 15 let, bil nato premeščen k izvažalnemu stroju, kasneje pa zaradi boleznih sklenil svojo 42-letno delovno dobo v rudniški telefonski centrali. Podedoval sem torej kaj dolgo rudarsko tradicijo, skupno z mojim rudarjenjem je to skoro čistih 100 let rodovnega staža v rudarstvu.

Razgibano življenje, ki sem ga preživel z večino svoje generacije, se je nekako umirilo šele po osvoboditvi, v Zabukovici. Že kar priletnega in okorelega samca me je tu "posvojilo" dekle iz Savinjske doline. Uspelo nama je, da sva si kljub težavam vsakdanjosti ustvarila pri-

jetno in iskreno sožitje. Obe hčerki dopolnjujeta družinsko vzdušje. Otroška leta so že za njima, sedaj pa se na fakultetah v Ljubljani "borita" z znanostjo in snujeta načrte za svojo osamosvojitve.

Trenutno nameravam dograditi lastno streho nad glavo, kar se res že "vleče" polnih šest let. Upam vsaj, da bom sedaj, ko nisem vezan na delovno mesto in službene dolžnosti, le uspel z lastnimi močmi dograditi.

Sicer pa dvomim, da se mi bo uspelo kdaj popolnoma odtrgati od rudarstva - s svojo, že omenjeno, 100-letno rodovno tradicijo v njem. Z zanimanjem spremljam, in bom verjetno stalno spremljal, dogajanja na tem področju. Čeprav fizično odmaknjen, se še vedno čutim tesno povezanega - čutim in diham s kolektivom RLV, saj se skozi desetletje spletene vezi ne morejo potrgati čez noč.

In za konec!

Koliko let dela se vam je nabralo v rudarstvu in kaj bi velenjskim rudarjem iz izkušnje o delu pod zemljo položili na srce, priporočili in premislili in za dejanje?

Od skupne delovne dobe sem v rudarstvu prebil skoro polnih 27 let. Velenjskim rudarjem, pa tudi ostalim članom, bi želel samo to, da bi naš "Srečno!" ne bil zgolj beseda, temveč z zavestnim varnim delom ob vsakem času za vse dejansko srečen današnji in jutrišnji dan ... Da bi moj trud in trud mojih neposrednih sodelavcev in naslednikov v službi za varstvo pri delu ne bil zaman, četudi sem bil sam tu in tam "tečen" - kot so tudi oni marsikdaj, ter da bi vsi varno dosegali nadaljnje delovne uspehe in tako čili in zdravi dočakali svoj življenjski večer.

Martin Slatinšek, knjigovodja v PGM in sekretar občinskega odbora osnovnih organizacij ZRVS občine Velenje

Kako ste v času povojne izgradnje stopili v vrste Zveze rezervnih vojaških starešin /ZRVS/?

Leta 1948 so me poslali v šolo rezervnih vojaških starešin. Meseca maja 1950 sem prišel iz JLA in nastopil službo pri okrajnem ljudskem odboru v Šoštanju. Leta 1954 je že dobilo večji razmah delo ZROP v Šoštanju; v obliki organiziranih akcij in vaj. Takrat se je naša organizacija imenovala ZVEZA REZERVNIH OFICIRJEV IN PODOFICIRJEV ali ZROPJ. Poudarjam, da takrat ni bilo toliko strokovnih in ostalih predavanj kot danes, ampak predvsem praktične vaje in pohodi. Trudil sem se, da sem bil prisoten pri vseh akcijah, ki so bile organizirane za naše članstvo, in čez nekaj let prišel prvič v izvoljeni občinski forum ZROP, leta 1958 pa sem bil izvoljen za sekretarja občinskega odbora ZROP in to nalogo opravljam še danes; avgusta meseca bo minilo 16 let. Omenim naj tudi to, da se je naša organizacija po PETEM KONGRESU preimenovala iz ZROP v ZRVS, to je, ZVEZO REZERVNIH VOJAŠKIH STAREŠIN - JUGOSLAVIJE.

Kako konkretno izgleda vaše delo?

To je na kratko težko odgovoriti, pa vseeno bom to poskusil.

Torej, vsa pošta in povezava z republiškimi odborom ZRVS, kot tudi z oddelkom za narodno obrambo občine Velenje, gre prek mene; moja dolžnost je, da vse to sinhroniziram in posredujem naprej. Pred vsako sejo občinskega odbora ZRVS skličem po nalogu predsednika sejo predsedstva in seznanim z vsemi zadevami predsednika občinskega odbora ZRVS, nadzorni odbor in predsednike komisij, ki obstajajo pri občinskem odboru

ZRVS. O vseh dogajanjih in sprejetih sklepih pa potem naprej seznanjam predstavnike osnovnih organizacij ZRVS v Šoštanju in Velenju. Sklicujem tudi seje komisij, sodelujem pri izdelavi programov iz dopolnilnih akcij. Skratka, biti moram povsod, da lahko sledim vsemu, kar se dogaja - in to od osnovne organizacije do sej republiškega odbora ZRVS v Ljubljani. Da na kratko povzamem, na mojem delovnem področju se stekata administrativna in organizacijska dejavnost, in to ob tesnem sodelovanju vseh članov občinskega odbora in predsednikov osnovnih organizacij.

Kaj vas osebno vleče k temu družbenopolitičnemu delu?

Tudi na to vprašanje bi se dalo mnogo napisati, vendar bom kratek. Delo v ZRVS je zelo konkretno in zanimivo. Vse naloge so točno opredeljene po zveznem, republiškem in dopolnilnem, občinskem programu ZRVS. Enkrat sem že omenil, kako dolgo delam za to organizacijo, in jasno je: če ob ostalem delu ne bi imel veselja do te dejavnosti, bi gotovo bili uspehi manjši. Moram poudariti, da je veselje delati z našimi člani, saj se je zamenjalo kar precej odborov, kot tudi predsednikov v teh 16 letih, pa smo se z vsemi zelo razumeli. Bili smo in smo kot eden; vse se izvaja po zadanem programu, odstopamo lahko le od dopolnilnega programa, če se to mora zaradi finančnih razlogov, medtem ko se od obveznega zveznega, republiškega plana ne da odstopati.

Ste doživeli pri svoji aktivnosti tudi slabe trenutke - razočaranja?

Pošteno bi se zlagal, če bi na to odgovoril pritrdilno, ker sem doživel ravno po tej plati delovanja že mnogo zanimivega, lepega, pa celo nepozabnega. V neštetihih akcijah lokalnega, republiškega ali zveznega značaja sem doživel že toliko lepega, ker povsod vse prevaja samo predanost, volja do dela - in ravno tu se da videti, kako naj izgleda dejanska bratska sloga in sožitje med vsemi narodi naše enotne Titove Jugoslavije. Rečem naj še samo to, da bi še naprej rade volje delal, sodeloval in nadaljeval svoje poslanstvo, v kolikor bom še naprej zaželen v sredini, v kateri živim.

Kaj vam je najbolj všeč pri zvezi rezervnih vojaških starešin?

Prvo, da so z mojim delom zadovoljni vsi, s katerimi kontaktiram. Zanimivosti v obveznem in dopolnilnem programu. Tesno sodelovanje, srečanja, zavzetost, energičnost, odgovornost, moralno-politično počutje in tok dogajanja, usmerjen točno po stališčih ZKJ in SZDL, ter bratska zavzetost, kjerkoli sem do sedaj bil.

Kaj snujete za prihodnje obdobje?

Verjetno tokrat mislite moje snovanje v organizaciji ZRVS. Moja želja v imenu vsega članstva je, da bi čimprej prišlo do izgradnje doma družbeno-političnih organizacij v Velenju. V tem domu imamo obljubljen funkcionalni prostor za normalno potekanje včasih zelo odgovornega ali zaupnega dela. Vse do takrat pa bomo morali še naprej shranjevati marsikatero zaupno dokumentacijsko literaturo in rekvizite drugje, kar pa skoraj ni priporočljivo. In kot zadnje si želim, da bi še vnaprej sodelovali v tolikšni harmoniji, kot do sedaj, z vsemi organi in družbeno-političnimi forumi v občini in republiki.

Berto Zavolovšek, nabavni referent v nabavni službi, ob odhodu v pokoj

Zaposlili ste se že leta 1934, s 15 leti. Kakšna je bila torej vaša mladost? Doma smo imeli srednjo kmetijo, bilo pa nas je 13 otrok.

Razumljivo, da ni bilo mogoče vsem ostati doma. Šel sem v uk k privatnemu mojstru, kasneje sem bil splavar. Bilo je trdo delo, pa tudi lepe spomine imam na tiste čase.

Kako ste občutili težave mladega delavca? Kdaj ste izvedeli za delavsko gibanje, za delo KPJ?

Za delo KPJ pred vojno nisem vedel. Precej sem se športno udejstvoval, in to pri nogometu in gimnastiki.

Kje ste doživeli okupacijo, kdo vas je leta 1942 povezal z OF?

Okupacijo sem dočkal v starojugoslovanski vojski in Nemci so me zajeli ter poslali v taborišče v Nemčijo. Vrnil sem se 1942. leta. Ko sem prišel februarja domov, sem se doma že prvo noč srečal s partizani, ker so vsi domači takrat že sodelovali z njimi.

Povejte mi tri najmočnejše vtise oziroma najznačilnejše dogodke iz vašega sodelovanja v NOB!

Prvo srečanje s partizani me je izredno presenetilo, ker v taborišču nismo imeli jasne slike o narodnoosvobodilnem gibanju.

V septembru 1944 sem bil sprejet v KP. Bil sem presečen, ker sem menil, da še nisem dovolj zrel.

V partizanih sta padla brata Peter in Jože. To me je pretreslo. Še težje pa mi je bilo, ko sem obakrat dobil nalogo, da sam o tem obvestim starše.

Kje ste se zaposlili v prvih dneh nove Jugoslavije?

Do februarja 1946 sem bil še v vojski, po demobilizaciji sem najprej pomagal obnavljati požgano domačijo. Ob koncu leta 1946 pa sem se zaposlil na OLO Mozirje.

Končali ste enoletni vzgojiteljski tečaj; kaj vas je k temu pripravilo?

Zaposlen sem bil v Litostroju, v internatu, kot vzgojitelj. Med mladinci sem z veseljem in uspehom delal, zato so me poslali v vzgojiteljsko šolo.

Na rudniku delate v komercialnem sektorju. Ste našli v tem delu zadovoljstvo?

Pri delu na komercialnem sektorju pri rudniku sem bil zadovoljen, zlasti zaradi dobrih in lepih odnosov s sodelavci. Delo je bilo zame precej naporno; živčen sem postal, po tem vem. Zato mislim, da je bilo premalo ovrednoteno.

Kako gledate na rudarstvo kot nekakšno posebno kategorijo med panogami?

Rudarstvo bi moralo biti tako upoštevano, kot je bilo prva leta po vojni, ker je še vedno enako pomembno in težavno.

Kaj pomeni za vas - iti v pokoj?

Iti v pokoj, mi pomeni, odpočiti se od vseh naporov in se s tem nekoliko okrepiti.

Ali mislite, da je v Velenju dovolj poskrbljeno za družabno življenje in družbeno aktivnost upokojencev?

Ne. - Ni prav, da so popolnoma pasivni skoraj vsi upokojenci z visokimi pokojninami, ki bi s svojim znanjem in sposobnostmi lahko veliko pripomogli za izboljšanje družbenosti in aktivnosti med upokojenci.

Kaj bi lahko rekli ob slovesu?

Svojemu kolektivu želim še večjih uspehov na vseh področjih dela in pri razvoju samoupravnega sistema.

Kooperacija v ESO

Piše Rudolf Stanko

Z naglim razvojem tehnike in vse večjimi potrebami po velikem številu enakih proizvodov, je nujno prišlo do delitve dela, do specializiranih podjetij, ki so se odločila izdelovati le eno ali nekaj vrst izdelkov. Tako se je eno podjetje odločilo izdelovati npr. samo hidravlično opremo, drugo samo motorje, tretje orodje, in tako dalje.

Pri takem, industrijskem načinu proizvodnje je potrebno za dokončno izdelavo izdelkov manj strojev in ti so polno izkoriščeni, zaradi specialne prirejenosti pa dajejo tudi maksimalne učinke. Na ta način se zmanjšajo stroški izdelave strojev in s tem pocenijo izdelki. Ker pa je za izdelavo nekega kompletnega stroja, denimo avtomobila, potrebno orodje, material in hidravlika, je nujno prišlo do poslovno-tehničnega sodelovanja med podjetji - do kooperacije, ki danes postaja vse bolj po-

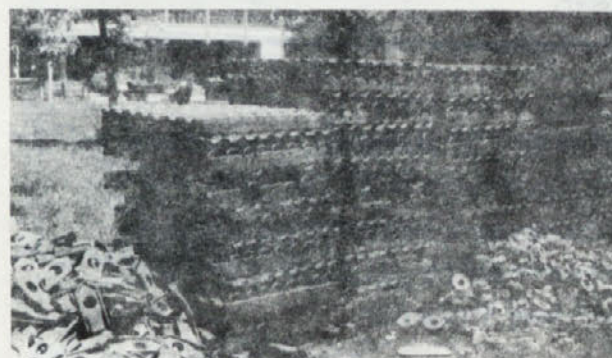
membna.

To se sedaj dogaja tudi z elektrostrojnimi obrati, ki so se iz male remontne delavnice razvili v že močne obrate - podjetje, ki ne opravlja več samo remontno dejavnost, temveč izdeluje že najsodobnejše transporterje, podporja in druge stroje, ki smo jih prej drago uvažali. No, ne bi razglabljali o razvoju, opremljenosti s stroji in izgradnjo prostorov elektrostrojnih obratov - o tem je bilo dovolj povedanega že v prejšnji številki Rudarja. Rad pa bi pokazal, da se je z razvojem elektrostrojnih obratov morala razviti tudi kooperacija, ki bi jo lahko razdelili v tri dele:

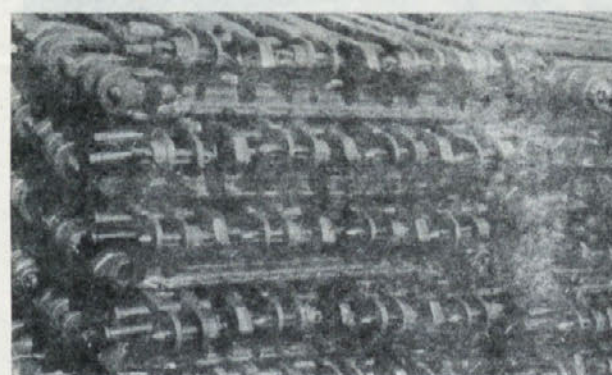
- 1/ kooperacija zaradi pomanjkanja lastne opreme,
- 2/ kooperacija zaradi premalih kapacitet,
- 3/ kooperacija v skladu z razvojnim programom.

Kooperacija zaradi pomanjkanja opreme

Kot je bilo že rečeno, izdelujemo večinoma opremo za potrebe jame. Razumljivo pa je, da vsega ne moremo izdelati sami; bodisi zaradi nedovoljne opremljenosti s stroji, bodisi da to ni v skladu z razvojnim programom ESO. Zato smo navezali kooperacijske odnose z različnimi podjetji v Sloveniji in izven nje. Tako imamo že več letobojestranskih kooperacijskih odnosov s podjetjem EMO iz Celja. EMO izdeluje na svoji 900-tonski stiskalnici za ESO srednje dele stropnikov, dna za žlebove in vodila

Srednji deli stropnika - izdelki kooperanta EMO Celje

Kompletirani stropniki čakajo /pa ne dolgo/ na pot v jamo

za verige, ESO pa na svoji 630-tonski stiskalnici za EMO diske za avtomobilska kolesa, ker ima stiskalnica proste kapacitete. Slednje pomeni za ESO okoli 4.000.000 dinarjev več celotnega letnega dohodka.

Večji kooperantski odnosi so navezani tudi s kovaško industrijo Zreče, ki dobavlja vse vrste odkovkov - od veznic za verige in nožev za rezalne glave strojev F-6, PK in OMKT pa zagozd in prečnikov do ključavnic za jamske stojke.

Z odlički preskrbuje ESO podjetje Vulkan iz Reke in livarna Muta. Tu so še mnoga druga podjetja, kot so tovarna verig Lesce, Prva petoletka Trstenik, ki nam dobavlja hidravlika, TTU Tuzla - reduktorje, Rade Končar in Varnost Zagorje - elektromotorje, pa Galip Šoštanj, RSC Velenje, Železarna Štore, idr.

Ti kooperanti in dobavitelji omogočajo s svojimi storitvami, da ESO lahko izdelajo in skoro v celoti kompletirajo opremo za potrebe proizvodnje premoga.

Kooperacija zaradi premalih kapacitet

Drugačno vrsto kooperacije pa je navezal ESO z različnimi drugimi večjimi in manjšimi podjetji, pa tudi z nekaterimi obrtniki - in sicer kooperacijo, ki izvira glede na potrebe iz nezadostnih lastnih proizvodnih kapacitet oziroma proizvodnje.

Z vse večjimi zahtevami po čim večji proizvodnji premoga in zaradi primanjkanja delovne sile so se načrtovalci proizvodnje premoga usmerili k vse bolj mehanizirani metodi pridobivanja, transportiranja in podpiranja. To pa je vplivalo tudi na ESO, ki kljub svoji prizadevnosti ne more naenkrat zadovoljiti vseh zahtev jame

glede mehanizacije, podpiranja, transporta, kot tudi ne zahtev ostalih TOZD. Vsi namreč hočejo imeti vse takoj.

V želji in težnji, da kljub vsemu zadovolji potrebe, so ESO zato angažirali celo vrsto kooperantov, ki pomagajo reševati občasne pereče situacije, in sicer z izdelavo elementov posameznih strojev, ali pa samo s storitvami v delu. Slednjo pomoč smo iskali najprej v bližnji okolici, potem pa to ni več zadostovalo in mrežo tovrstnih kooperantov je bilo treba vedno bolj širiti, tako da sedaj pokriva domala skoraj vso Slovenijo.

Če od teh navedem nekaj pomembnejših kooperantov, je treba v Velenju omeniti RSC. Ta nam je s svojimi storitvami pri strojnih obdelavah, predvsem pa pri tehnični obdelavi, pa tudi pri ključavničarskih delih, že mnogo-

Na svoji 630-tonski stiskalnici izdelujejo v ESO tudi rondele za mešalce

krat pomagal zadovoljiti neodložljive potrebe jame.

Nadalje naj omenim Kleparstvo-vodovod Šoštanj, ki nam pri manjših ključavničarskih delih - skoraj bi lahko rekli - neprekinjeno pomaga. Zatem so tu Monter iz Dravograda, strojne delavnice rudnika Mežica, Stroj Radlje, Zarja Žalec, strojne delavnice Gradbenika Ljubno pa Litostroj, železarna Ravne, TAM Maribor, TRIMO Trebnje, celo kovinski obrat Pohorje iz Doba, in še mnogo drugih.

Doprinos kooperacijskih storitev k vrednostnemu obsegu dejavnosti ESO bo letos znašal okoli 10 %. Na ta način pa bodo ESO uspeli povečati svoje kapacitete za približno 10.000.000,00 din ter s tem v veliki meri zadovoljiti potrebe jame in ostalih TOZD oziroma omogočiti maksimalno proizvodnjo premoga.

Seveda nastopajo pri kooperacijskih odnosih najrazličnejše težave, kot so: pomanjkanje materiala, nedovoljna proizvodna opremljenost kooperantov, problemi strokovnosti, transporta izdelkov in oddaljenosti izvajalcev od naročnika /kot vsi izvajalci tudi kooperanti radi zamujajo roke/. Zato mora tudi služba ESO za kooperacijo odigrati zahtevno vlogo; potrebni so nenehne urgence; pisane telefonske in osebni obiski, da uspe pravočasno zagotoviti naročene izdelke in realizacijo del.

Kooperacija v skladu z razvojnim programom

Tretja smer v kooperacijski dejavnosti je navezovanje stikov in sodelovanje z večjimi podjetji v okviru razvojnega programa ESO.

Tudi ESO gredo svojo razvojno pot - ne smejo in ne morejo ostati na tej stopnji, kot so. Misli je treba tudi na jutri, ko bodo potrebe jame zadovoljene - obrati, stroji in ljudje pa ostanejo. Zato je en del proizvodnje usmerjen v izdelavo rudarske opreme, kot so verižni transporterji, gumi transporterji, stiskalnice, vitli, podporja in celo napredovalni stroji, ki so se s sodelovanjem konstrukcijskega biroja in praktičnega preizkuševanja v jami tako izpopolnili, da jih izdelujemo že serijsko. V to smo že vključili tudi prodajno službo, ki te naše izdelke - seveda, kolikor jih zaradi ostalega dela sploh lahko izdelamo - z uspehom prodaja.

Drugi del razvojnega programa ESO pa je usmerjen v iskanje možnosti za razvoj proizvodnje povsem novih izdelkov - najprej prek kooperacije, da bi se kasneje proizvodnja razvila v serijsko izdelavo finalnih izdelkov. V ta del programa usmerjamo tudi odvečne kapacitete posameznih strojev, ki jih zaradi specifičnosti lastnih izdelkov tudi moramo imeti.

Posebej o kooperaciji elektro obrata

Za potrebe po vzdrževanju je bilo nujno razviti tudi elektroinstalatersko dejavnost, ki se je od takrat, ko se je z njo ukvarjalo le nekaj vzdrževalcev, razvila v močno dejavnost našega elektro obrata. Ta je povečal svoje kapacitete do take mere, da je moral začeti

sodelovati z drugimi podjetji. Tako ima navezane kooperacijske odnose z gradbenim podjetjem Vegrad, Gradisom in Ingradom, za katere izvaja instalacijska dela pri izgradnji stanovanj in industrijskih objektov. Sicer pa ta naš obrat navezuje kooperantske odnose in sklepa pogodbe tudi samostojno - direktno z investitorji gradenj - kar pomeni, da prehaja k direktni prodaji odvečnih kapacitet.

Prav tako je z vodovodno-toplovodnim obratom. Delavnica za vzdrževanje se je razvila v močan obrat, ki izvaja vsa instalacijska dela v Velenju in pri izgradnji stanovanj in hal prav tako nastopa kot kooperant Vegrada, Gradisa in Ingrada - dela pa prevzema tudi direktno od investitorjev. Omenim naj še, da je vzdrževalna dela za mestno toplovodno omrežje po odcepitvi prevzelo podjetje Toplovod, tako da naš toplovodni-vodovodni

- stropnike /RLV/,
- stojke /Schwartz/,
- reklamne fotografije za napredovalni stroj NS-45,
- v paviljonu ZRN smo razstavljali v kooperaciji s Hemscheidtom kompletno nosilno podporje z nosilnostjo 4 x 83 t.

Osnovni namen razstavljanja je v tem, da se postavimo na šahovnico izdelovalcev rudarske opreme. Sejem v celoti je imel malo obiskovalcev, ker gre pač za bolj specializirane razstave. Kljub temu smo z obiskom na našem prostoru zadovoljni. Do konkretnih sporazumov in pogodb ni prišlo, ker nimamo prostih zmogljivosti. Najbolj so se zanimali za drobilce /lahko bi jih prodali 30 po 40 milijonov S din/. Sledi napredovalni stroj NS-45 /10 interesentov po 170 milijonov S din/. Potem

vitli /14 kom a 8,5 milijonov S din/, manj pa dvoverižni

transporterji, trakovi in konzolne stiskalnice. Za stojke in stropnike bi lahko takoj sklenili pogodbo za 5 000 kosov za Srednjebosanske rudnike. Glede kooperacije s Hemscheidtom je bilo precej zanimanja, vendar ni prišlo do večjih dogovorov, razen enega s Srednjebosanskimi rudniki, ki nameravajo kupiti tri kompletna mehanizirana čela v dolžini čez 100 m.

Sejem je kot groba slika tržišča pokazal, da teh izdelkov primanjkuje in da je naša razvojna usmeritev pravilna.

Da bi lahko realizirali tisto, kar tržišče od nas zahte-

Z razstave naših izdelkov na velesejmu

- Zgoraj - Razstava TOZD PZS
- Spodaj - Dvoverižni transporter z drobilcem, eksponat ESO

obrat dela izključno za tuje naročnike.

Namesto sklepa

Posebej perspektivno postaja tudi sodelovanje s TAM Maribor, obrat Studenci, pri izdelavi kotlov Stadler, saj se ta kooperacija vse bolj širi. Nadalje, kooperacija s tvrdko Hemscheidt, za katero izdelujemo hidravlično jekleno podporje, oziroma mi izdelujemo stropnike, osnove in banane, Hemscheidt pa hidravliko!

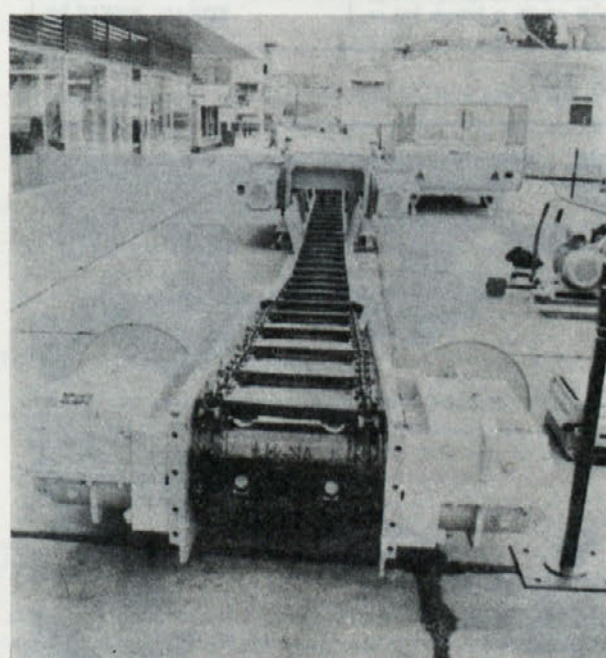
Sicer pa naj bo o kooperaciji ESO zaenkrat dovolj, ker se bomo te problematike dotaknili še v naslednjih naših prispevkih v Rudarju.

V nekaj vrstah

Izjava ing. Viliija Jelena o udeležbi ESO na spomladanskem zagrebškem velesejmu

Letos smo razstavljali na 225 kv. metrih naslednje izdelke:

- dva pogona za trakove /VP-60 in PTE-20/,
- dvadvoverižna transporterja /EB-620 in DVT-430/,
- dva vitla: PV-15/22 in 10/15,
- drobilec /DP-2 x 22/,
- konzolno stiskalnico /KS-150/,

Dopisujte
v svoje glasilo!

va, bi morali občutno povečati kadrovske in prostorske zmogljivosti.

Rešitev je v tem, da zgradimo nove elektrostrojne obrate, s čimer bi lahko ponudili tržišču nove izdelke, predvsem pa bi TOZD RLV lahko nudili kvalitetnejše in hitrejšje storitve!

Izjava Romana Žista o udeležbi TOZD plastika in zaščitna sredstva na zagrebškem velesejmu

Razstavljali smo na 90 kv. metrih. Seznam izdelkov je takšenle:

- avtomati za zavijanje s trakom,
- plastični trakovi,
- pribor za zavijanje /ročni spenjalci, odvijalci, sponke/,
- monofili /plastične niti - vrvi/.

Zanimanje je bilo proti pričakovanju precejšnje. Predvsem so prihajali naši stalni kupci, ki želijo preiti na avtomatsko spenjanje.

Sklenili smo prodajno pogodbo za prodajo avtomatskih spenjalcev firme Interlek - Chicago. To firmo namreč zastopamo na jugoslovanskem tržišču. Skupaj z avtomati smo prodali, seveda, tudi naše trakove.

Zaenkrat ne moremo dati realnega podatka o poslovnem uspehu na velesejmu, ker se bo večina kupcev oglasila šele pozneje. Že sedaj je kakšnih 100 potencialnih kupcev. Povpraševanje bomo zaenkrat še lahko zadovoljili.

Na jesen bomo spet razstavljali.

U MATICI ŽIVOTA

SA MLADIM VELENJSKIM RUDARIMA

NIJE
LAKO IĆI
U RUDARE!

Prelepi alpski predeli smenjivali su se pred našim očima dok' nismo došli u čudesnu tvorevinu ljudskog uma i ruku, u Velenje — grad o kome su mnogi pisali i mnogi mu se divili, kome ni ovaj reporter nije mogao da odolii a da mu ne pokloni svu ljubav i pažnju. Moderne saobraćajnice, građevine koje već predskazuju kako će izgledati naša budućnost, savremene trgovine i ljubazne prodavačice, industrija kojom bi se mogli ponositi i mnogi veći gradovi nego što je ovaj, samo su neki od pokazatelja da se ovdje dobro radi i radi, da se ovdje sigurnim koracima grabi u budućnost.

Pa ipak, Velenje je, pre svega, rudarski grad.

Iz utroba zemlje koja je ovdje bila darežljiva nego inače, čovek, potpomognut mašinama i mehanizacijom, decenijama već izvlači crno zlato, uglj, kome se posle nekoliko godina nepoverenja opet vraćamo u ovo doba energetske krize što potresa čitav svet.

Nije slučajno rečeno da je rudarski život težak i pretežak. I kako nam reče jedan rudar, treba doći ovdje u jamu, raditi samo dan-dva, pa se u to uveriti... Tamo gde svetlost sunca nikada ne može ni da priviri, na četiri stotine i više metara ispod zemlje teče život kao u košnici. A rudari, gotovo u ležecem položaju, sa kopačicom u rukama i svetlom na svom šlemu, krče zlatne ugljene staze i sortiraju od prirode milione i milione tona lignita koje će nam omogućiti da imamo dovoljno električne energije, da nam je toplo u domovima kada na polju počnu mrazovi...

Težak je život rudarski. Znoj se i u ove zimske dane neprestano cedi sa lica, iz tela, a prašina nemilosrdno i polako zavlaci u svaku poru na koži. Valjda ne postoji nezdravije sudbine od rudarske. Ume priroda i te kako da se pobuni. Iako ovdje dobro poznaju sve vrste otrova od čijih isparenja može doći, zaštitna sredstva su vrlo često ne-

moćna kad 'hoće' nesreća. Zato se i ne treba čuditi ovoj majci, ženi rodara, koja, ju skoro, nije htela da da svoju kćer za rudara jer ni ona celog života mira nije imala, većito u iščekivanju da joj se muž živ i zdrav vrati iz jame...

VREME — ZA AKTIVNOST

Mladih u velenjskim rudnicima ima oko hiljadu. Možemo slobodno reći da smo se uverili da se ovdje ne njih ozbiljno računa, što je svakako rezultat njihovog angažovanja i pregalaštva. Više od 20% mladih uključeno je u samoupravne organe i forume u rudniku — kaže nam BOJAN ŠKARJA sekretar omladinske organizacije. U svojoj organizaciji mladi se ne bave samo pitanjima koja se tiču njihovog preduzeća, već su aktivno uključeni u razmatranje najvažnijih problema i pitanja koja se postavljaju pred naše društvo u celini. Dobra organizovanost, postojanje omladinskog aktiva pri svakom OUR-u, čak šest u neposrednoj proizvodnji, vrlo dobra saradnja sa organizacijom SK, sindikatom i drugim u rudniku, obezbeđuju uspešan rad omladinske organizacije. Da napomenemo samo da ovdje postoje čak i samoupravne grupe radnika-rudara na njihovim radnim mestima koje, preko poslovođe i brigadira, daju svoje primedbe i predloge na važne dokumente koji se tiču života i rada samog rudnika. Mnogostruka su i vrlo raznovrsne aktivnosti mladih: poboljšanje životnog standarda, kulturni život, sportski, marksističko obrazovanje, mogućnosti daljeg usavršavanja i školovanja itd, itd. Mi ćemo se u ovom prikazu zadržati samo na nekim...

JUGOSLAVIJA U MALOM

Na predlog i inicijativu omladinske organizacije u rudniku, izgrađeno je prošle godine moderno arhitektonsko zdanje, samostani dom za rudare. To je prava Jugoslavija u malom — ovdje zajedno žive i Bosanci i Srbi, i Slovenci i Albanci i Makedonci...

Kad smo ga posetili, bilo je veće i ubrzo se u društvenom klubu našlo dvadesetak mladih rudara koji su bili vrlo obradovani našom posetom. Još nešto, u samostanu dođu radi omladinski aktiv stana dom, jedan vrlo zanimljiv oblik organizovanja i rada mladih. Ovdje smo dobili odgovore na gotovo sva pitanja koja su nas interesovala.

Možda ništa rečitije ne govori o životu rudara od rudarskog lica. IBRAHIM TUFEKČIĆ koga ovdje svi zovu »Država«, već dvadeset godina je rudar. Njegovo je lice prepuno bora koje nam nikad ne bi reklo da on ima samo četrdeset godina. Radio je u Lukavcu, u Banovici, da bi na kraju došao u Velenje. »Mladina je danas lakše, savršena je mehanizacija, pa ipak oni nerado dolaze u rudnik. Videli ste i sami kako je, i zaista treba imati dobru »petlju« pa da mlad čovek ostane 20 ili 30 godina do penzije u rudniku. Ibrahim zarađuje prosečno 550.000 hiljada, i na svoje šestoro dece, koja žive i školuju se u okolini Tuzle, dobija još 116.000 na ime dečjeg dodatka. Mnogi će reći da je to dovoljno. Ali ako vam kažemo da on za te pare radi svake subote i nedelje, vrlo često u prvoj smeni, prespava drugu pa nastavi sa radom u trećoj — biće vam razumljivije njegove reči »Plata je slaba naskroz u rudnicima«.

Golobradi Mirsad iz okoline Brčkog kome je tek sedamnaesta godina i prva u njegovom radnom veku ide svakog dana u školu u Celju i veruje da će se jednog dana »otrgnuti od teškog rudarskog posla«. Kad vidim da i na građevinama ljudi lete ovako zarade — teško mi na srcu... »Mirsad je mlad i želeo bi da što korisnije provede svoje slobodno vreme«. Kakvo je sada stanje, ostaje nam za razonodu samo kafana... »Sekretar omladinske organizacije u rudniku vrlo ga je obradovao veću da će opet na inicijativu omladinske organizacije i prisustva svih mladih u Velenju biti us-

koro izgrađen omladinski dom sa diskotekom, čitaonicom i prostorijama za različite aktivnosti mladih. Upravnik doma Karlo Uranjek govori nam je o još nerešenom problemu društvene ishrane rudara. »Najkasnije do oktobra rešićemo i to pitanje«.

GDE SU PROBLEMI

O radu omladinskog aktiva u domu govorio nam je njegov predsednik, Božo Horvat: »Svesni smo da mladi ne smeju ostati izvan svih društvenih pitanja, u tom pravcu se kreće i naša aktivnost. Međutim, ovdje imamo problem da mladi ljudi često odlaze i dolaze... pa ih je teško zainteresovati za rad...«

U potrazi za odgovorom na pitanje: Zašto mladi često napuštaju posao u rudniku, našli smo na dva vrlo značajna i osećljiva problema. Kao što ste videli, u rudniku u neposrednoj proizvodnji rade mladi ljudi iz svih krajeva naše zemlje. Samo u samostanu domu trenutno živi oko 340 Bosanaca. Džemal Mehic iz okoline Tuzle nam je rekao: »Istina je da su mladi ljudi u rudniku uključeni u sva samoupravna tela i forume, u rešavanje svih pitanja, ali kod nas koji smo došli iz drugih krajeva zemlje veliku smetnju predstavlja nepoznavanje slovenačkog jezika. To nam onemogućuje naše potpunije uključivanje u rad samoupravnih organa...«

Isti problem nepoznavanja jezika javlja se i kao uzrok relativne nezainteresovanosti mladih ljudi za dalje školovanje. Iako je ovdje zalist pružena velika šansa mladima da se dalje usavršavaju i napreduju (samo u Velenju postoji nekoliko škola), nepoznavanje slovenačkog jezika predstavlja glavnu teškoću da mladi ljudi iz drugih krajeva zemlje nesmetano prate nastavu. Otuda i naglašena potreba za jednom školom u kojoj bi se nastava odvijala, kako su nam rekli, bar na srpskohrvatskom jeziku.

I još nešto. »Mi Slovenci, moram priznati, ponekad smo vrlo sebični — kaže nam upravnik doma KARLO URANJEKI nastavlja: »U procentu, vrlo je malo brigadira i nadzornika u rudniku iz drugih krajeva. Kad bi se taj procenat povećao, siguran sam da bi se ljudi duže zadržavali...« Dakle, tu je, i problem donekle nesređenih međusobnih odnosa.

Pa, ipak, složno živi ova Jugoslavija u malom. Težak je život rudarski, ali ovdje su svi shvatili da rešenje brojnih problema leži u njima samima. S ponosom su nam pokazivali sportsku opremu, šahovski klub, vrlo oskudnu biblioteku. Zele mladi da saznaju što više, a sada još nema dovoljno sredstava da se isplate sve njihove želje. I vi, dragi čitaoci, možete im u tome pomoći ako im pošaljete neku knjigu koju ste već pročitali. Njihova adresa je: Samski dom, Karasnikova 2, Velenje. Obradovao se tom poklonu i Mirsad i Karlo i Božo Horvat i mnogi drugi sa kojima smo do duboko u noć razgovarali o mloju i suzama rudarskim...

ZORAN SEKULIC

Uvek među prvima

KOMUNISTIMA RUDNIKA LIGNITA U VELENJU PRIPADA TAKODER ZASLUGA ŠTO JE NJIHOVA SINDIKALNA ORGANIZACIJA PREDLOŽENA ZA NAGRADU

PREDSEDNIŠTVO Opne organizacije došlo je do činjenice sindikalnog vijeća Ve udruživanja rudnika lignita u Velenju sa Termoelektrastvu slovenačkih sindikata nam u Soštanj, što je poseba ove godine »Zlatni znak bno značajno za dalji razvoj Republičkog vijeća« dodijeli sindikalnoj organizaciji rudnika lignita u ovom industrijskom gradu. »Zlatni prijem mladih i aktivnih znak Republičkog vijeća« do članova sindikata u svoje re djeluje se, inače, svake godi-dove, za njihovo društveno ne najboljim organizacijama političko obrazovanje — reza njihov stvaralački doprinos razvoju samoupravljanja, izvršavanju proizvodnih i drugih »klasičnih« sindikalnih zadataka.

— Među 3.785 članova sindikata, koliko inače imamo i u praksi. Inače, na inicijativu zaposlenih, preko 400 su komunisti koji rade u sindikalnoj organizaciji, velenji iz neposredne proizvodnje ski rudnik je bio među pr— rekao nam je Ivo Kadil— va četiri radna kolektiva u ček, predsjednik Konferencije Sloveniji koji su se organizirali na amandmanskim prijedlozima rudnika. — Sve rešeno smo dosad postigli, a po stigli smo mislim dosta, treba uglavnom pripisati stvaralačkom djelovanju komunisti u našim sindikalnim organizacijama.

Komunisti rudnika, zajedno sa ostalim članovima sindikata, svojim su se, na su ispriljeni. Za te drugoprimer, zalozili još početve sindikalna organizacijakom 1973. godine da se nji— snosi 90 posto troškova bohova sindikalna organizacijorganiziraju na novim, de— mo se i za obezbjeđenje jelegatskim osnovama. Nakon tinije zimske, obezbjeđenje toga, na inicijativu sindikal— građevinskog zemljišta za po

dizanje radničkih stanova i kuća...

Ovdje smo saznali da su komunisti, članovi sindikata, Velenjskog rudnika dosta aktivni i u kreiranju općinske i republičke sindikalne politike.

Pohvalnu ocjenu o radu rudničke sindikalne organizacije čuli smo i od Franca Malgona, sekretara Općinskog sindikalnog vijeća, a mi želimo samo još dodati da je predsjednik ovog foruma također radnik rudnika. To je Teodor Jelen, koji predjednički dužnost obavlja volon—terski.

S. PETROVIĆ

Stevan Petrović, dopisnik iz Velenja

ZGORAJ - RAD, Beograd - aprila
SPODAJ - RAD, Beograd - maja

Sirena je
oglasila rekord

RADEĆI SUBOTOM I BOREĆI SE S PODZEMNIM VODAM - RUDARI VELENJA PREMASILI PLAN

Uspjeh velikim teškoćama koje su zadesile velenjski Rudnik lignita — koji nakon udruživanja sa Termoelektranom Soštanj posluje kao OOUR Rudarskog elektroenergetskog kombinata — članovi ovog kolektiva postigli su do sada najveće rezultate u proizvodnji. Pokrenuo ih je poziv njihovih kolega iz Majdanpeke da se natječu u proizvodnji i boljoj organizaciji rada u čast Desetog kongresa SKJ.

Ovaj poziv je u Velenju primljen sa oduševljenjem a napori za veću proizvodnju lignita predstavljaju nastavak borbe pokrenute još lanijske godine, u vrijeme teške energetske krize, kada se Slovenija više puta našla u mraku. Tada su velenjski rudari na poziv svog sindikata, Saveza komunista i samoupravnih organa odlučno rekli: »Što se nas tiče, zajednica neće morati da trpi pomanjkanje električne energije. Radničke obitelji, naši vjerni potrošači, neće se morati smrzavati pored svojih peći«.

Tada je osnovan pokret »crvenih rudarskih nadnica«. Rudari su, i pored svakodnevnog napornog rada, počeli silaziti u rudarske jame i u slobodne subote i nedjelje. Za jedno s njima, pod rudarskim sljemom, bili su i njihovi drugovi iz kancelarija. — Mi smo natjecanje vezali i uz usvajanje novog Ustava SFRJ — kaže Slavko Janežić, direktor OOUR rudnika lignita, i Franc Zula, sekretar samoupravnih organa. — Krenuli smo u ovo značajno natjecanje, za koje su se izjasnili svi rudari u teškoj neprilici. U januaru nam je podzemna voda zalila najjaču jamu Skale, pa su se rudari morali boriti na dve fronte, i dan i noć.

Iako je zbog te okolnosti proizvodnja u jami Skale morala biti smanjena za preko dvije tisuće tona dnevno, u svakom mjesecu od janu—

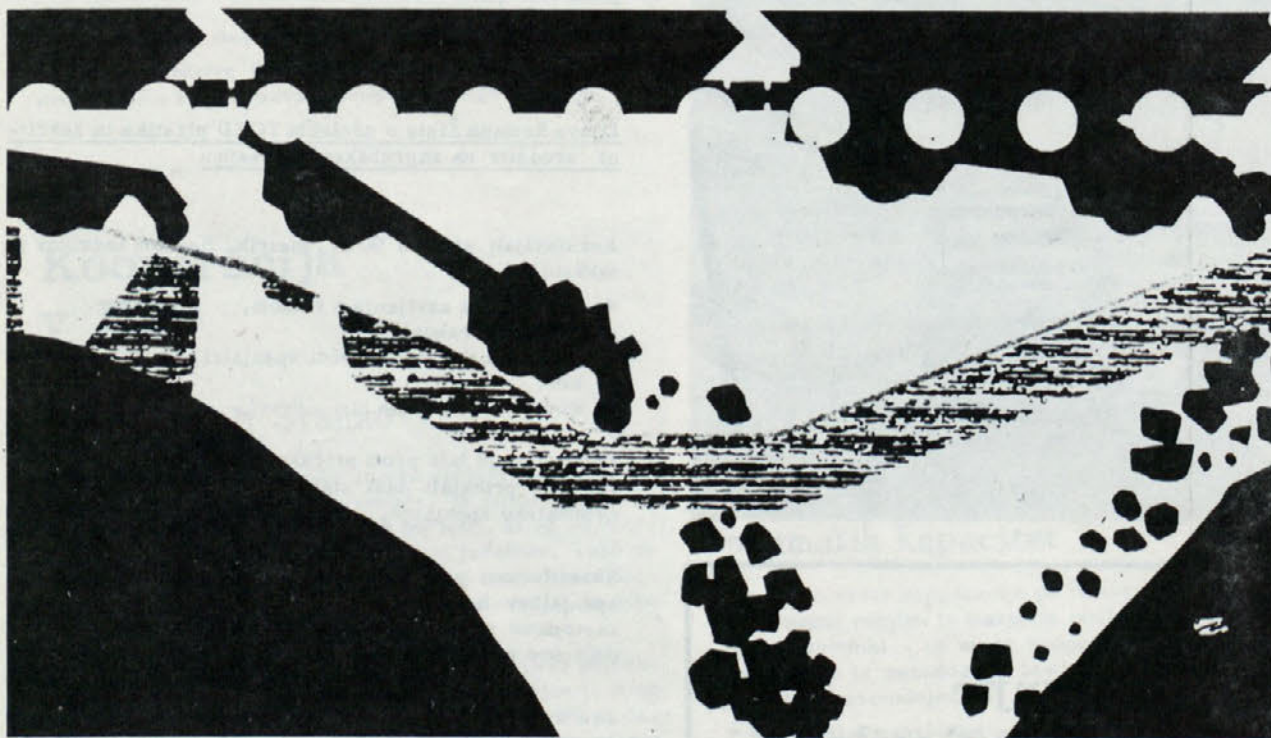
ara do maja rezultati su bili bolji, nego u istom razdoblju prošle godine, kada se radilo pod normalnim okolnostima. U prva četiri mjeseca ove godine proizvedeno je više od 1,5 milijuna tona lignita, a dnevna proizvodnja je u posljednjih mjesec dana povećana od 12.840 na više od 13.750 tona.

Osmog maja velenjski rudari su slrenom oglosili svoj apsolutni dnevni rekord u proizvodnji lignita. Tog dana oni su iskopali 14.300 tona ugljena, i to u uvjetima kada rudniku za normalan rad nedostaje oko stotinu rudara. Tako su velenjski »knapi«, kako ovdje zovu rudare, u dosta teškim okolnostima povećali mjesečnu proizvodnju li— gнита za više od 6,6 posto.

Janežić i Zula objašnjavaju zašto se odustalo od rad— dan nedjeljom: — Mi i sada radimo svake subote u tri smjene, ali smo nedeljne prepodnevne smjene napustili. Ukazalo se da je napor za rudare preveliki, mada su oni željeli da se »crvene subote i nedjelje« nastave onako kako je bilo u početku natjecanja. Ostale su samo još »crvene subote«, ali proizvodnja je znatno veća nego onda kada se radilo punim proizvodnim kapacitetima i nedjeljom.

Stevan PETROVIĆ

ZGORAJ - Iz MLADOSTI, Beograd - marec 1974

DRUGI O NAS DRUGI O NAS DRUGI O NAS DRUGI O NAS DRUGI O NAS DRUGI O NAS DRUGI O NAS DRUGI O NAS

Organizacija uvajanja avtomatske obdelave podatkov v REK

I. Oprema

Po sklepu bivšega CDS je bila konec preteklega leta podpisana najemna pogodba za računalnik IBM System/3

- model 10 /Slika/. Za ta stroj smo se odločili, ko smo po daljšem proučevanju strojev in primerjanju pomembnosti dobaviteljev ugotovili, da nam glede na svoje kvalitete, zmožnosti in zanesljivost delovanja v začetku uvajanja AOP najbolj ustreza.

Stroj ima naslednjo konfiguracijo:

- procesna enota z 32 K centralnega spomina in s ciklusom 1,5 mikrosekunde,
- MFCU /mnogofunkcijska kartična enota/ s hitrostjo čitanja 250 kartic na minuto,
- konzolni pisalni stroj,
- vrstični verižni tiskalnik tiska 1 100 vrstic na minuto,
- periferni spomin predstavljajo enote diskov s kapaciteto 45 milijonov znakov.

Prenos podatkov z dokumentov v računalnik se opravlja preko 96-kolonskih kartic. Za luknjanje in verificiranje kartic so potrebni posebni stroji.

Po konfiguraciji sodeč gre za razmeroma zmogljiv stroj, ki bo povsem sposoben prevzeti naloge prve faze uvajanja AOP. Konfiguracijo modela 10 je možno še nekoliko razširiti /povečati centralni spomin, uvesti dual-programming, zamenjati MFCU za hitrejšega/. Znatno pa se lahko pospeši pretok programov z zamenjavo procesne enote modela 10 z modelom 15, ki omogoča paralelno odvijanje vhodno-izhodnih operacij in računskih operacij, ter ima možnost za priključitev dodatnih diskovnih kapacitet. Na uspešnost obdelave z računalnikom pa močno vpliva tudi način programiranja in razvrstitev datotek na diskih.

II. Dokumentacija

Uvajanje AOP je v znatni meri proces dokumentiranja

dejstev o poslovanju, definiranju ciljev in postopkov obdelave podatkov. Tudi program, ki vodi delovanje računalnika, je sestavni del dokumentacije. Bistvenega pomena je, da je dana možnost za hitro prilagajanje obdelave spremembam v poslovanju, kar pa omogoča le dobra dokumentacija.

Med centri so velike razlike prav v vodenju dokumentacije. Čeprav vemo, da dokumentiranje nekoliko upočasni proces programiranja, smatramo, da se nam bo vlaganje v dokumentacijo zelo izplačalo.

Oddelek AOP vodi 11 arhivov!

1. Arhiv organizacijskih postopkov.

Organizacijski postopek je dokument osnovnega pomena za AOP, saj se z njim:

- določa način poslovanja z mehanografskim ali nemehanografskim dokumentom v obračunski enoti ali TOZD,
- določa pomen podatkov in postopek obdelave podatkov na dokumentu, itd.

Organizacijski postopek se izdelava v sodelovanju s TOZD. Le točno opravljanje organizacijskega postopka bo omogočalo pravičen obtok dokumentov /priказan na hodogramih dokumentov/, s čimer bo izpolnjen eden od pogojev uspešnosti avtomatske obdelave podatkov.

2. Arhiv obrazcev.

V arhivu se zbirajo obrazci, opisani v organizacijskih postopkih. Obrazci so:

- mehanografski,
- pomožni,
- interna dokumentacija oddelka AOP.

3. Arhiv verig.

Z verigo programov je ponazorjen koncept obdelave podatkov v računalniku. Veriga služi kot osnova za pisanje programskih definicij.

4. Arhiv programskih definicij.

V programskih definicijah je predpisano delovanje programov. Programskim definicijam so priložene kopije opisov datotek, kartic, tabel, flow-chart /diagrami poteka programov/, idr.

5. Arhiv opisov kartic in datotek.

Arhiv je osnovnega pomena za pisanje programskih definicij, ker vsebuje opise datotek in kartic na dokumentih:

- opis kartice - datoteke /s seznamom programov, ki uporabljajo datoteke/,
- opis kartic;
- opis zapisov datotek,
- opis podatkov na kartici - datoteki.

6. Arhiv tabel šifer.

V arhivu se na posebnem dokumentu vpisujejo šifre, ki se uporabljajo na dokumentih ali v programih, kot na primer šifre TOZD, šifre obračunskih enot, šifre področij prodaje, vrednosti grup, itd.

7. Arhiv pregledov napak.

Tabelarično se prikažejo napake, ki jih programi za logično kontrolo odkrivajo na vhodnih dokumentih. Pregled napak je v pomoč pri popravljanju napak na dokumentih.

8. Arhiv tabel.

Vsebuje primerke tabel, ki se izpisujejo s programi.

8. Arhiv testiranja.

V arhivu se zbirajo rezultati testiranja programov.

10. Arhiv navodil operaterju.

Navodila operaterju se napišejo za vsak program in dajejo operaterju podatke o potrebnem stanju sistema in o potrebnih akcijah operaterja ob nenormalnem sklepu obdelave.

11. Arhiv navodil za luknjanje.

Vsebuje navodila operaterjem na luknjalnih in verificirnih strojih ter programe za te stroje.

III. Kadri

Kakor je bilo omenjeno v prvem članku, je zaenkrat neposredna uporaba računalnika, vsaj v večini primerov, nemogoča. Zlasti pa to velja za poslovne obdelave, zaradi česar je potrebno šolati /šolski program IBM/ posebne kadre za delo s strojem. V oddelku AOP imamo:

- organizatorje,
- programerje,
- operaterje,
- operaterje na luknjalnih in verificirnih strojih.

Delovno področje zgornjih profilov strokovnjakov je določeno z dokumentacijo in je v glavnih črtah naslednje:

1. Organizator:

- analizira obstoječe stanje,
- s TOZD definira rezultate AOP,

- kreira mehanografske in pomožne dokumente,
- kreira obtok dokumentacije,
- izdelava organizacijske postopke ter pomaga pri uvajanju novih dokumentov,
- izdelava verigo programov,
- izdelava in ažurira dokumentacijo datotek in kartic,
- izdelava programske definicije in napiše testne podatke.

2. Programer:

- kompletira programske definicije,
- po potrebi izdelava flow-chart,
- izdelava program in ga testira s testnimi podatki,
- napiše navodila operaterju,
- napiše navodila za luknjanje,
- kompletira ostalo dokumentacijo.

3. Operater upravlja stroj, vodi dnevnik obdelav in sodeluje pri kompletiranju dokumentacije.

Poleg zgornjih profilov so potrebni šifreri in pripravljalci dokumentacije za razna pomožna, a neobhodno potrebna dela:

- pri šifriranju artiklov,
- pri šifriranju kupcev, dobaviteljev, itd.,
- kot pomoč organizatorju ter pri uvajanju novih dokumentov,
- pri urejanju dokumentacije,
- za kontrolo kvalitete podatkov na vhodnih dokumentih,
- pri poizkusnih obračunih, itd.

IV. Program uvajanja AOP

Postopen prenos poslovno-tehničnih obdelav podatkov na računalnik predvidevamo v dveh fazah. V prvi fazi so obdelave, ki so osnovne in ob katerih je treba opraviti osnovna organizacijska dela ter pripraviti matične datoteke.

V drugi fazi so obdelave, ki delno uporabljajo podatke prve faze, delno pa so samostojne, a zaenkrat še niso aktualne.

1. faza!

1.1. Materialno in blagovno poslovanje.

Dokumenti, ki se bodo uporabljali, so bolj popolni od dosedanjih in bodo omogočili pripravo knjižnih nalogov za nekatere konte razredov 3, 4, 6 in 7.

Poleg tega bomo z računalnikom obdelali likvidirane fakture /pregled nabavnih cen/, obremenjevali delovne naloge, konte in stroškovna mesta z materialnimi stroški, strojno pisali račune za prodajo iz skladišč. Ker bodo podatki arhivirani, bodo možne še razne druge analize materialnega in blagovnega poslovanja.

1.2. Obračun delovnega naloga.

Obdelava zajema podatke s proizvodnih nalogov, delovnih nalogov in operacijskih listov in daje obremenitve delovnih nalogov s stroški dela, izračun poprečne akordne dne /vhodni podatek za obračun OD/, pregled stroškov na delovnih nalogih, izračun realizacije in strojno pisanje računov z dobavnimi računi za delovne naloge "po dejanskih stroških".

1.3. Personalna evidenca in izračun osebnih dohodkov sta obdelavi, ki prideta na vrsto v prihodnjem letu.

1.4. Likvidacija računov za storitve.

2. faza!

V nadaljnjem so naštetje nekatere zanimive obdelave, pri katerih bo še potrebno vložiti precej naporov za izdelavo koncepta:

2.1. Obdelava kosovnic in tehnoloških postopkov omogoča izdelavo kalkulacije materialnih stroškov in stroškov dela za polizdelke in izdelke ter strojni razpis dokumentacije /delovnega naloga, operacijskega lista, materialne zahtevnice/. Pri tem lahko uporabimo paket programov BOMP.

2.2. Vodenje tehnične kartoteke strojev za jamsko mehanizacijo, pa tudi tistih ostalih, pri katerih je vzdrževanje opreme obsežno.

2.3. Obdelava delovne dokumentacije v jamskih obratih.

2.4. Vodenje salda kontov.

2.5. Vodenje investicij v teku in uporaba paketa programov za mrežno planiranje.

2.6. Knjigovodstvo osnovnih sredstev.

Jaril Lavrenčič, dipl. ing.,
vodja oddelka AOP

Za šalo in zares ...

Dva dni na Paškem Kozjaku

Predsedstvo konference aktivov mladih delavcev naše delovne organizacije si je na eni zadnjih sej zadalo nalogo, da v sklopu s komisijo za idejnopolična vprašanja organizira seminar za vsa vodstva aktivov mladih delavcev. Po kratki razpravi smo se odločili, da bo seminar na Paškem Kozjaku, in sicer 27. in 28. aprila. Žrtev odločitve je bil pripravljani odbor, ki je v kratko odmerjenem času, ki ga je imel na razpolago, opravil več zelo uspešnih vzponov pod sam Špik. Škoda, da je prišel iz navade star običaj velenjskih planincev, da vsak ponese od Savineka nahrbtnik zaloge za planinski dom. Seveda je to tvegano, ker bi lahko do doma vse pospravili.

Tisto soboto smo se zbrali v zgodnjih jutranjih urah na velenjski avtobusni postaji, da si prikrajšamo pešačenje za nekaj kilometrov. Zjutraj rad dolgo spim. Med zadnjimi sem prisopihal z natovorjenim nahrbtnikom in ker doma ni bilo časa, sem stekel v kletne prostore naše lepe postaje. Tam me je prijazna čistilka po dolgem iskanju drobiža, ker sem bil tisti dan med prvimi, olajšala za dinar, čeprav se mi je hudo mudilo. Med udeleženci seminarja je bilo tudi nekaj avtomobilistov, ki so se razkazovali v svojih "pločevinkah"; mi, ki smo ostali priklasičnem planinarjenju, pa smo nestrpno pričakovali avtobus, ki je "slučajno" zamudil.

Raje se slabo vozim, kot pa dobro pešačim. Zato sem stlačil nahrbtnik v prijateljev avtomobil in prisedel.

Odpeljala sva se proti Paki in fičko se je kmalu zagrizel v strmo pobočje. Na splošno presenečenje naju je pod vrhom pozdravilo sonce. Za nama so se podili ostali osnaževalci okolja. Avtomobil se je zaganjal v zadnjo strmino, ko je nenadoma pričel neobgljeno poskakovati in kihati, dokler se ni stresel in obstal. Potem je spet malo zahrzal in ker ni imel pravega koraka, se je morala moja osebnost raztoroviti in mu z nekaj deset kilopondov človeške potisne sile pomagati doseči cilj. Ob premišljevanju, da pešačenje nikoli ne bo izumrlo, sem tudi precej glasno negodoval; posebno ker so naju drugi avtomobili kmalu prehiteli. Nekdo mi je celo pomahal. Ko sva tudi midva dosegla cilj, sem se takoj pokrepčal, prijatelju pa sem s težavo dovedel, zakaj sem za vsak slučaj navlekel planinske čevlje.

Z enourno zamudo so prisopihali za nami tudi klasični planinci. Njihov vodič se je hvalil, da je spet po dolgem času porabil petinštirideset minut za ta zahtevni vzpon. Da ne bi pokvaril njegovega razpoloženja, sem raje previdno molčal. Ker se je vlaga v njegovi okolici kmalu skondenzirala v rahlo meglico, se je hitro slegel in razkazoval atletske pridobitve. V skrbeh, da nam ne zbolijo na sam dan seminarja, smo ga hitro oblekli in mu postregli s čajem.

Potem je nekdo od vodilnih pripomnil, da se bo seminar pričel. Zato smo naskočili strmo pot proti osnovni šoli. Lazili smo proti Špiku in se znojili. Nekateri je pričela moriti tudi žeja. Skrben pripravljani odbor je mislil tudi na splošni ljudski odpor, saj so nam povedali, da si nabiramo kondicijo, kajti ob vsakem času moramo biti pripravljeni. Zato so seminar organizirali tako, da smo hodili poslušat v osnovno šolo, kar po eni strani tudi ni bilo slabo.

Ko so se predavanja začela, smo jim pozorno sledili. Bile pa so tudi izjeme, ki jih je zaneslo v svet sanj. Nekdo od njih je pripomnil, da so bili ponoči na delu. Zato smo jim oprostili, zavedajoč se, da moramo v nastali energetski krizi varčevati energijo predvsem za delo. Zvečer smo "použili" prvo serijo predavanj.

V programu seminarja je bila v počastitev republiškega praznika določena tudi ura za kresovanje. Ker pa nam je nagajal dež, smo se preusmerili na družabni večer v domu. Ko je bila naša družabnost na zavidljivem višku, pa je vendarle, kljub dežju, bilo treba iti na "kresovanje". Nekomu se je namreč vnel avtomobil in ker sem aktivni reševalec, sem koj pohitel gasiti. Pa mi plemenito dejanje ni in ni hotelo iti od rok - tako da je "kresovanje" še bolj prišlo na svoj račun.

Po "kresovanju" sem utrujen hotel zaspiti, pa mi je nekdo izmaknil ključ, ker sem si izbral najboljšo sobo, in tako je bila moja postelja že oddana. Ni mi preostalo drugega, kot da sem ustanovil pevsko društvo. Za tiste, ki so si zaželeli počitka, smo zapeli uspavanke, za vsovalce ljubezenske, za sebe pa smo uvrstili v repertoar borbene pesmi; da smo lažje naskakovali sovražnika, skritega za točilno mizo. Prepevali smo lepo in bi pre-

gnali vsakega agresorja. To nam je zagotovila tudi oskrbnica. V zgodnjih jutranjih urah smo ga le izbezali izza "šanka"; agresorja, in ker je nastopilo premirje, se je društvo razšlo. Odkrmarili smo v varna pristanjšča. Nekateri so zgrešili in se pognali v ponovni naspek.

Zjutraj pa smo spet posedli v prenzke klopi in pridno poslušali predavanja. Z raznimi aspirini smo odganjali preglasno šumenje iz "sprejemnikov", tako da je bil sprejem kolikor toliko razločen.

Za konec seminarja smo dobili izdatno kosilo, na katerega ni bilo pripomb. Le jaz bi jo imel; nekateri smo preveč pojedli! Zato si nas lastniki avtomobilov med nami niso upali povabiti pod streho. Prepustili so nas na milost in nemilost pešačenju v nizkem zračnem pritisku in z najvišjo možno stopnjo vlažnosti. Kljub temu smo prišli dobre volje v Velenje, kjer nas je po daljšem obotavljanju v prostorih avtobusne postaje premagalo domotožje. Zato smo odjadrili v matične luke, saj smo bili potrebni temeljitega remonta ...

Pa o seminarju še z resne plati

Namen seminarja je bil: pomagati vsem mladinskim funkcionarjem v naši delovni organizaciji. Na njem smo si pridobili in hkrati tudi osvežili znanje, ki je osnovno za uspešno vodenje in delovanje aktivov mladih delavcev.

Predavanja so bila zanimiva in dostopna vsem prisotnim.

Obpremišljevanju, da pešačenje nikoli ne bo izumrlo ...

Poslušali smo predavanja o organiziranosti in delovanju aktivov mladih delavcev; predaval nam je Jože Mastnak. Po predavanju smo v diskusiji ugotovili, da pri nas še marsikateri aktiv ni zaživel, nekateri pa sicer delajo, a so tudi težave. Tone Šeliga nas je seznanil s pravilnim vodenjem sestankov in pisanjem zapisnikov. Ugotovili smo, da še vedno delamo napake; da sestanke lahko boljše vodimo, in da zategadelj odbijemo marsikaterega člana, ki bi se sicer sestankov ne izogibal. Precej časa smo obravnavali tudi delovanje družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov v delovni organizaciji REK. O tem sta govorila Franci Žula in zopet Tone Šeliga. O zunanji politiki je spregovoril Alojz Ribič iz TEŠ, z ekonomiko podjetja pa nas je seznanil Rafko Berložnik.

Predavanja so bila zelo zanimiva in dostopna vsem prisotnim, saj so bila organizirana v domačem vzdušju in o aktualnih temah. Zaradi prepičlo odmerjenega časa smo morali diskusije večkrat na silo skrajšati. Tudi udeležba na predavanjih je bila v redu. Zato se je na koncu ustvarilo mnenje, da je seminar eden od uspešnih.

Ob vsem tem pa ne smemo pozabiti na našo moralnopolitično odgovornost, kajti mi smo izvoljeni delegati, zato smo dolžni, da vse stvari, ki smo jih slišali na seminarju, prenesemo tudi ostalim mladincem, ki se niso udeležili predavanj. Tudi tako jih lahko pritegnemo k aktivni delovanju.

Za sklep pa - na seminarju je bilo enaindvajset delegatov. Pridobili smo pri znanju, to pa je bil tudi namen seminarja. Na naslednjem seminarju, bi želeli, da nas bi bilo še za enkrat toliko!

Feliks Zamuda,
TOZD RLV - VZHOD

Še zahvala predavateljem na seminarju

Predsedstvo konference aktivov mladih delavcev REK Velenje se zahvaljuje vsem predavateljem, ki so nam pomagali uresničiti seminar - z željo, da se na podobnih seminarjih še večkrat srečamo.

Toliko nas je bilo - mogoče še kakšen več ...

Pssst - dvojna! ... Pardon - napačna zveza! ...

- Kaj ti misliš?
- Kot ti.
- Odlično!
- Kaj odlično?
- Da misliva enako!
- In kaj ti misliš?
- Popolnoma enako kot ti.
- Pa on?
- Mislim, da je proti.
- Ti je sam povedal?
- Sam!
- Se je zarekel?
- Ne! Rekel sem mu, da mislim isto kot on.
- In potem se je izjasnil?
- Kaj pa!
- In kaj je rekel?
- Kaj misliš?
- Oprosti! Kličejo me. Pozneje se pomeniva. Srečno!
/Škljoc!/

- Dajte ga čisto na konec!
- Ne gre, Joža, bo kdo kaj rekel.
- Vem, kako se bi dalo!
- Ne ne, osebno se ne bom vmešaval.
- Po povabite še mene! Kot človeka, ki ve, kje - kako kdo živi.
- Pa ga potem ti, nečlan, očrniš kot skoz in skoz nezanesljivega?
- Ja, tako mimogrede.
- Ti, to bi pa šlo!
/In je šlo!/

- Čakajo?
- Čakajo!
- Grevja?
- Takoj.
- Drugače drži?
- Dogovorjeno!
- Kaj slutijo?
- Prežvekujejo, pa še to ne.
- Boš ti sprožil?
- Če hočeš?
- Boljše, da ti.
- Navadno si ti.
- Ravno zato!
- Taktika?
- Taktika.
- Pa reci še kaj kontra!
- Je potrebno?
- Ja, se bolj razživijo.
- Torej debata?
- Debata.
- Da bo sprejeto - demokratično?
- Ha - ha - ha ...!

Slepa žoga

Na stadion sta pravkar pritekli dve nogometni moštvi. Kapetan rdečih je dovolil nastopiti le osmerici, da bi bila tekma čim bolj uravnovešena. Iz spoštovanja do kondicijsko veliko slabšega nasprotnika zelenih /klasirnice/ je kapetan rdečih /DSSS/ dovolil nastopiti le najslabšim v svojem moštvu. Seveda so tudi najslabši med rdečimi bili toliko boljši od zelenih, da jim ni bilo potrebno med vso tekmo brcniti žoge več kot 3-krat. To je v današnjem času ogromna prednost.

Gledalci, ki jih je bilo kakšnih 3 000, če ne odštejemo tistih, ki so ostali doma, so burno pozdravili izbrani

Materialne škode ni bilo - stadion ni bil poškodovan.

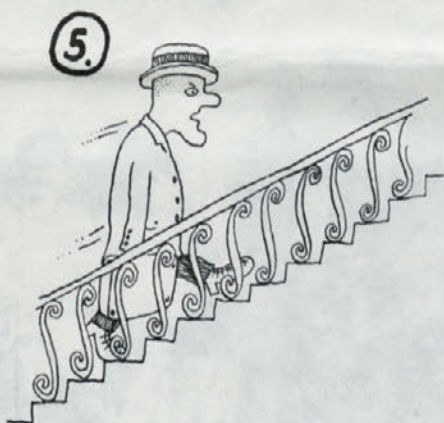
Publika se je nervozno prestopala in štela sekunde do konca tekme. Ker je sodnik ugotovil, da ga namerava preštevila publika linčati zaradi strogega sojenja, je tekmo pravočasno končal in se zmuznil v garderobe.

To bi lahko bil masaker.

Na naslednji tekmi, med skupnimi službami in ESO, sem ugotovil, da smo imeli med seboj vohuna, ki je izdal mojo taktiko nasprotniku. Zato nas je ta na tej osnovi strateško zmasiral. Rezultat je bil sicer zelo tesen; 8 : 2 v korist ESO - vendar jaz nisem igral.

Vabljeni na sindikalne nogometne tekme. Ne bo vam žal.

Tone Šeliga

moštvi. Može so bili postavni, nabiti s kondicijo, da je nekaterim odvečna visela prek pasu.

Tekma se je začela. Na stadionu je nastala moreča tišina, ki jo je motil le predrzni vrabec v bližnjem grmu. Sodnik je pregledal obraze igralcev in ugotavljal, če ni kateri pod dopingom. Trije iz moštva zelenih so se tudi meni zdeli sumljivi. Bistvo sem opazoval kako bodo brcali žogo. Ko sem ugotovil, da brcajo mimo žoge, je bila moja domneva potrjena. Pod dopingom so. Zmagali bomo!

Na osnovi te ugotovitve sem se odločil za naslednjo taktiko: čim manj brcati v svinjsko kožo, da nasprotnik ne ugotovi mojih kvalit. S tem sem nameraval presenetiti nogometno moštvo ESO, katerega bi z lahkoto premagali na naslednji tekmi.

Tekma se je odvijala borbeno, a brez težjih zapletov. Tekmovalcem je kondicija uhajala skozi hlačnice kakor skozi preluknjane balone. Osebo sem pazil, da nisem prekršil taktike. Igrali smo odlično; brezvezno. Edina slabost je bila ta, da je žoga držala za moštvo klasirnice in me je ignorirala. Kljub temu mi je uspelo, da sem jo trikrat brcnil v svinjski trebuh. Soigralci iz mojega moštva so mislili, da jaz ignoriram žogo in da se je zaradi tega nočem prepogosto dotikati. Da bi preslepil nasprotnika, sem brezvezno tekal gor in dol, v resnici pa sem taktiziral.

Mimo se je prikotalila žoga in že sem nameraval dati gol, pa sem še pravočasno ugotovil, da je to slepa žoga, zato sem dvignil nogo elegantno kot Pele. Publika je osupnila. Famosno! Naš glavni golgeter mi je zavpil, da naj vsaj še enkrat zadene žogo, da bi izboljšali rezultat. Odločil sem se, da bi bilo to nepošteno do nasprotnika, zato sem si popravil samo hlačke. Dva od naših sta tako silovito štartala na slepo žogo, da je prišlo do neizbežnega trčenja. Sodnik je pribeležil prometni prekršek.

Podolž nekaj hoče
Mišo Skornšek,
počez pa -
brez besed!

Naš sindikalni šport

O našem sindikalnem športu

Slikal in gradivo zbral
Lojz Ojstršek

Stanko Rudolf,
predsednik
komisije REK
za šport
in rekreacijo

Kot že vrsto let, smo tudi to leto organizirali delavske športne igre. Njihov glavni namen je, da čim večjemu številu naših delavcev omogočimo sprostitev duha in telesa po napornem delu. Nič manj pa ni namen športnih srečanj zблиževanje in medsebojno spoznavanje članov kolektiva. Malokje se tako dobro kot pri športu lahko spoznata rudar in ključavničar, mizar in inženir, delavec iz pisarne in težak - ta in oni, ki bi morda deset in deset let delala in živela v eni in isti delovni organizaciji, a se brez takih in podobnih srečanj morebitine bi poznala niti na videz.

Na izbiro imamo
deset športnih panog!

Organizirana so tekmovanja: v kegljanju, šahu, nogometu, odbojki, smučanju, mini golfu, streljanju, plavanju, namiznem tenisu in atletiki. Žal moramo reči, da za vse panoge ni pričakovane zanimanja. Tekmovanj v šahu in odbojki, recimo, zaradi premale udeležbe nismo mogli izpeljati, kot je bilo zamišljeno. Dobro organizirana in izvedena so bila srečanja kegljačev in tudi kegljačic - vodja Feri Markan, in v namiznem tenisu - vodja Ivo Čuljak. Zaradi pomanjkanja snega skoraj nič ni bilo tudi s smučanjem.

Pohvaliti je treba tudi nogometaše v kolektivu. Ti so najbolj zagnani, njihove tekme so za kolektiv tudi najbolj privlačne, saj navijačev iz njihovih delovnih enot na njihovih tekmah ne manjka - seveda pa bi jih lahko bilo še več! Razveseljivo je tudi, da je zadnji čas na nogometnem igrišču redna tudi ekipa skupnih služb, ki je prej ni bilo videti - a zdaj proti pričakovanju dosega še celo dobre rezultate.

V drugih panogah - plavanju, streljanju, mini golfu, odbojki in atletiki - so srečanja še v teku, ali pa se bodo šele začela, zato bi sodba o njih bila zdaj še prezgodnja. Kljub temu bo držalo, da s športno aktivnostjo letos ne moremo biti zadovoljni. Delno opravičilo za to bi morebiti bila zadnja, velika reorganizacija sindikata v delovni organizaciji in zamenjava referentov za šport v TOZD in DSSS, kot tudi vodij nekaterih športnih panog. Ne da pa se najbrž opravičiti, da so nekateri športni referenti in vodje panog sami precej zatajili.

V dobro pa se nam piše, da naše izbrane ekipe v občinskem merilu letos žanjejo še kar lepe uspehe. V kegljanju, denimo, smo dosegli prvo, v šahu pa drugo mesto. In tudi v namiznem tenisu in plavanju nismo bili slabi.

Komur ni za tekmovalni šport,
se še vedno lahko odloči
za manj naporno rekreacijo!

• Kopanje v mestnem zimskem bazenu

Vsak četrtek od 7. do 21. ure se lahko v njem kopate. Brezplačno. Le rudniški plačilni kartonček ali izkaznico za mini golf je treba pokazati ob vstopu.

• Igranje namiznega tenisa v sali tehniške šole RŠC

ZGORAJ - Nogometno moštvo ESO - Po V. kolu I. na lestvici. Z leve na desno /zadaj/ Zlobko, Pust, Hrastnik, Radovac, Trpin, Podojstršek, Silvo Hudournik, Javornik, Chromy, /spredaj/ Žižek, Devič, Zlodej, Petek in Druks.

SPODAJ - Nogometni ekipi klasirnice /zeleni - na sliki temni/ in jamske mehanizacije /progasti/ po tekmi v V. kolu - z rezultatom 6 : 0 za klasirnico. Gole so dali: Vogrin - dva, Arlič, Cerkovnik, Koren in Vrtačnik pa po enega. Tekma je bila živa - baje tudi po koncu, v Rudarskem domu; pa ne zaradi tiste ene same steklenice piva, ki po sklepu sindikata pripada vsakemu po odigrani tekmi, pač pa zaradi dveh dodatnih zabojev piva, ki jih je moral zaradi izgubljenih stavov plačati - se ve kdo - iz klasirnice.

► Igrate lahko vsak ponedeljek od 19. do 21. ure. Tudi brezplačno, če se predstavite z rudniškim plačilnim kartončkom ali izkaznico za mini golf.

• Igranje mini golfa na igrišču hotela PAKA pri jezeru
Igrate lahko vedno, kadar je igrišče odprto - s 30-odstotnim popustom pri polni ceni za uporabo igrišča, če pri blagajni pokažete rudniški plačilni kartonček ali izkaznico za mini golf.

• Igranje tenisa na obeh igriščih pod mestnim letnim bazenom

Vsak četrtek od 15. do 19. ure vam je zagotovljen brezplačen vstop. Športne rekvizite morate prinesiti s sabo. Ob vstopu je treba pokazati rudniški plačilni kartonček ali izkaznico za mini golf.

Za sprostitev v športu in rekreaciji, vidite, je možnosti precej. Zato jih izkoristite, da vam pridejo v navado, da bo vaše telesno in duševno počutje boljše, da boste bolj zadovoljni.

O tekmovanjih v posameznih panogah se lahko natančneje informirate pri vodjih športnih panog!

1. Keglanje - vodja Feri Markan /TOZD ZO - mizar-ska delavnice, telefon int. 361/
2. Streljanje - vodja Lozan Milošević /DSSS - AOP, telefon int. 370 ali 342/
3. Šah - vodja Štefan Cvar /TOZD RLV - študijski oddelek, telefon int. 416/
4. Namizni tenis - vodja Ivo Čuljak /TOZD RLV - transport, telefon int. 442/
5. Odbojka - vodja Nande Korpnik /TOZD RLV - jamska mehanizacija/
6. Nogomet - vodja Slavko Hudarín /TOZD RLV - študijski oddelek, telefon int. 416/
7. Smučanje - vodja Franc Avberšek /TOZD RLV - VZHOD, telefon int. 418 ali 424/
8. Mini golf - vodja Vinko Preložnik /TOZD RLV - ZAHOD, telefon int. 449/

9. Plavanje - vodja Anton Osolnik /TOZD RLV - jamska mehanizacija/

10. Atletika - vodja Tine Štajner /DSSS, kadrovsko-socialni sektor, telefon int. 257/

Sicer pa besedo o športu in rekreaciji v našem kolektivu dajmo še športnim referentom naših osnovnih organizacij sindikata - zaenkrat tistim, s katerimi smo se uspeli dobiti do priprave te številke Rudarja za tisk, drugič pa preostalim!

Ludvik Hojan,
športni referent
odkopov VZHOD

Brez komentarja!

Herman Arlič,
športni referent
klasirnice

Že 17 let delam kot električar na rudniku in že dolgo skrbim, da je udeležba športnikov iz klasirnice na sindikalnih športnih igrah čim boljša. Pri tem mi pomagata Jože Koren in Janko Vrtačnik.

Oto Šmid,
sodnik
nogometnih
srečanj

Redka so srečanja, da na njih ne bi sodili /Op. - Naši nogometaši pravijo, da tudi zelo dobro./

Lojze Bole,
vodja športa
in rekreacije
v termoelektrarni
Šoštanj

V TEŠ, mislim, je organizacija športa in rekreacije v redu. Naši obrati tekmujejo med sabo v osmih športnih panogah, ki jih vodijo:

plavanje - Miro Jenko,
kegljanje - Branko Štrukelj,
namizni tenis - Štefan Szabo,
šah - Jože Kovač,
atletika - Lojze Bole,
nogomet - Ivan Berdnik,
smučanje - Marjan Pusovnik,
odbojka - Franc Tkavnik.

Dosti naših delavcev tudi planinari in hodi na izlete. To organizira Prelog. Zaenkrat naš sistem tekmovanj še ni vključen v enotni sistem, ki ga imajo druge temeljne organizacije združenega dela in skupne službe kombinata, v jeseni pa že bo.

Sicer pa na občinskih sindikalnih tekmovanjih naši de-

lavci že sedaj tekmujejo v ekipah kombinata kot celote.

/Lojze Bole, sicer elektrotehnik, ki končuje višjo tehniško šolo v Celju in je na delovnem mestu nadzornega inženirja za instalacije, je tudi širje znan športnik. Vrsto let je bil član, najprej mladinske in potem članske atletske reprezentance Jugoslavije - pa še danes preteče 100 metrov pod 12 sekund, krepko preskoči v dalj mejo 6 metrov, vrže kroglo preko 12 metrov in brez problemov preskoči višino 170 cm./

Stanislav Kanduti,
športni referent
v ESO

V elektrostrojnih obratih imamo športna tekmovanja dobro organizirana - brez večjih težav spravimo vkup ekipe. Tekmovanja po panogah vodijo:

nogomet - Anton Pust,
odbojka - Oto Fijavž,
streljanje - Miha Letonja,
namizni tenis - Edo Uranjek,
atletika - Štefan Obal,
plavanje - Oto Fijavž,
šah - Miha Pevnik,
mini golf - Stanko Rudolf,
kegljanje - Tomo Čonkaš,
smučanje - Stanko Rudolf.

Karli Koželj,
športni referent
v zunanjih obratih

Veliko težav imamo s sestavljanjem ekip; tudi zato, ker je v zunanjem obratu zaposlenih veliko invalidov, ki bi težko tekmovali v štrici z drugimi! Poleg tega, da sem športni referent, sem tudi vodja atletike, plavanja, smučanja in streljanja. Druge panoge pa vodijo:

kegljanje - Feri Markan,
nogomet - Franc Kramer,
mini golf in namizni tenis pa Ciril Grebenšek, mlajši.

Roman Kac,
športni referent
v avtoparku

Kot športnemu referentu mi veliko pomaga Stane Čas. Za nogomet skrbi Engelbert Pušnik, za plavanje pa Izток Holešek - v drugih panogah pa smo manj aktivni; tako in tako nas je malo, veliko pa jih je še na vožnji - in za vsako panogo se ekipe enostavno ne da sestaviti.

Vekoslav Žižek,
športni referent
v PZS

Zelo zelo težko tekmujejo; malo nas je po številu in težko bi sestavili ekipo za vsako panogo. Ovira pa je tudi, da prepozno dobimo obvestila za posamezne tekme.

Ivan Jakopanec,
športni referent
v DSSS

Potreben sem pomoči pri organiziranju tekmovanj, ker kot novinec v skupnih službah in delovni organizaciji nasploh še ne poznam ljudi in organiziranosti na športnem področju. Pri nogometu mi dosti pomaga vodja nogometa v REK Slavko Hudar, drugod pa Tine Štajner in Janez Pukl iz kadrovsko-socialnega sektorja.

Nekaj rezultatov

Kegljanje

Končni vrstni red!

Zunanji obrati	7	7	0	1 594	14 točk
Jamska mehanizacija	7	6	1	1 435	12 točk
VZHOD	7	4	3	1 402	8 točk
ZAHOD	7	3	4	1 276	6 točk
Klasirnica	7	3	4	1 244	6 točk
Elektrostrojni obrati	7	2	5	1 033	4 točke
Skupne službe	7	1	6	531	2 točki
Avtopark	7	0	7	181	0 točk

Tekmovanja so bila zelo dobro organizirana. Vodil jih je Feri Markan.

Tudi tekmovanja v občinskem merilu so že končana. REK je v konkurenci moških ekip s 1 771 podrtimi keglji dosegel 1. mesto, v konkurenci ženskih ekip pa z 902 podrtimi keglji IV. mesto. Tudi posamezniki so dosegli nekaj dobrih mest /Pepca Skornšek in Jože Šuhl, na primer/.

Namizni tenis

Končni vrstni red!

1. ESO	5. Avtopark
2. VZHOD	6. Jamska mehanizacija
3. ZAHOD	7. Skupne službe
4. Klasirnica	8. Zunanji obrati

Rezultati posameznih kol!

Predtekmovanje:	Polfinale:
Klas : AP 3 : 0	ESO : Klas 3 : 0
VZHOD : ZO 3 : 0	VZHOD : ZAHOD 3 : 2
ESO : DSSS 3 : 0	Finale:
J. meh : ZAHOD 0 : 3	ESO : VZHOD 3 : 0

Tekmovanje je bilo opravljeno v enem dnevu. Nastopajočih in prijavljenih ekip, kot vidimo, je bilo malo /in še od teh sta ekipa ZO in ekipa Klas tekmo izgubili brez borbe, ker sta se prijavili, a jih na tekmovanje ni bilo/.

Zato tekmovanje tudi ni bilo moč izvesti v popolnem liga sistemu, kot je bilo najprej zamišljeno.

Nogomet

Lestvica po petem kolu!

	Odigr. tekem	Dob. tekem	Neod. tekem	Zgub. tekem	Razlika v golih	Točk
ESO	5	4	1	0	24 : 5	9
Klas	5	4	0	1	29 : 8	8
J. meh.	5	3	1	1	12 : 9	7
VZHOD	5	2	2	1	17 : 7	6
DSSS	5	3	0	2	21 : 17	6
AP	5	1	0	4	6 : 22	2
ZO	5	1	0	4	5 : 26	2
ZAHOD	5	0	0	5	1 : 18	0

p.f. - Tekma, dobljena brez borbe, ker nasprotna ekipa kljub prijavi ni bilo.

? - V ekipi skupnih služb so proti pravilom nastopili tudi učenci RŠC, in vprašanje je, če je tekma za skupne službe dobljena.

Rezultati odigranih kol!

I. kolo:	II. kolo:
VZHOD : J. meh 1 : 1	J. meh : ZO 5 : 2
ZAHOD : AP 0 : 3 p.f.	DSSS : ESO 1 : 8
Klas : DSSS 3 : 4	AP : Klas 1 : 9
ESO : ZO 3 : 0 p.f.	ZAHOD : VZHOD 0 : 1
III. kolo:	IV. kolo:
J. meh : ZAHOD 3 : 0 p.f.	J. meh : DSSS 3 : 0
Klas : VZHOD 3 : 2	AP : ZO 0 : 1
ESO : AP 7 : 1	VZHOD : ESO 3 : 3
ZO : DSSS 2 : 10	ZAHOD : Klas 1 : 8
V. kolo:	
Klas : J. meh 6 : 0	
ESO : ZAHOD 3 : 0 p.f.	
VZHOD : ZO 8 : 0	
DSSS : AP 6 : 1 ?	

Kot že rečeno, tekme so bile dobro organizirane in so v primeri s tekami v drugih panogah privlačile največ občinstva. Srečanja so bila, kot bodo tudi preostala, vsak ponedeljek in sredo na stadionu pri Velenjskem jezeru.

Začetni plavalni tečaj za odrasle

Vadba bo v pokritem mestnem bazenu vsak dan od 20. do 22. ure. Vpisnina velja 100,00 dinarjev. Prijavljenci bodo o točnem začetku tečaja osebno obveščeni.

Prijave zbira tajnik Športnega društva Velenje Rudi Bizjak - pismeno na naslov: Velenje - Kraigherjeva 6 /ali IGE Velenje/, po telefonu pa na številko 85 443.

Tečaj bo vodil Franc Ramšak, absolvent visoke šole za telesno kulturo in učitelj plavanja.

Odrasli neplavalci in neplavalke, priložnost imate, da boste tudi od letovanj imeli več!

Komisija za oddih in rekreacijo pri ObSS Velenje

Nad vilo Herberstein nova TRIM steza

Steza je opremljena, kot je treba. Dolga je okoli 4 km in ima 20 vmesnih postajališč - prava telovadnica v naravi. Navodila za posamezne vaje so na tablah ob postajališčih.

Steza funkcionalno dopolnjuje mestno kopališče in igrišča pod njim in bi bilo škoda, da je ne bi uporabljali mladi in stari - če ne drugače vsaj za lep sprehod po njej.

Zahvala naše komisije za krvodajavstvo

V imenu komisije za krvodajavstvo pri konferenci osnovnih organizacij sindikata REK se vsem v kolektivu REK in drugim Velenjčanom, ki so 22. maja na jašku Preloge darovali kri, najtopleje zahvaljujem.

Iskreno priznanje gre tudi vodstvom vseh TOZD, vodstvu DSSS in družbenopolitičnim organizacijam REK ter zdravniški ekipi, ki so se zelo potrudili, da je bila akcija uspešna tudi v organizacijskem pogledu.

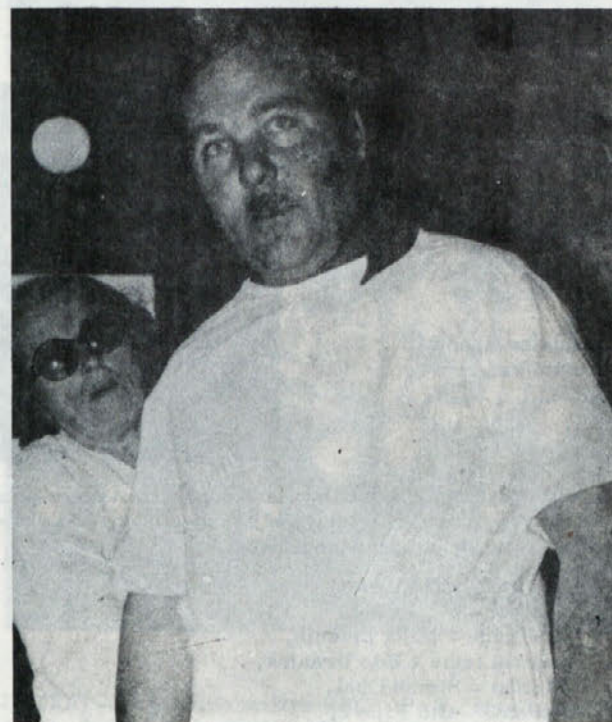
Predsednik komisije
Franc Venišnik

PRIPIS - Letošnje redne krvodajalske akcije na rudniku se je udeležilo kar 460 članov kolektiva in drugih Velenjčanov oziroma 44 več kot lani.

Ob krvodajavski akciji na jašku Preloge

Zapisal in slikal L. Ojstršek

Alojz Gracer, šofer v avtoparku - Letos dajem kri že šestindvajsetič.

Ivanka Meža, referentka v nabavni službi DSSS - Bila sem na jašku, pa mi zaradi previsoke sedimentacije tokrat krvi niso odvzeli - pa drugič, in to bo dvajsetič.

Martina Poštrak, referent za materialno-prometni davke v ESO - Že šestnajstič je to pot!

Anton Razgoršek /desno zgoraj/, mojster v čevljarstvu delavnici TOZD PZS - Zdaj je enajstič - in ne zadnjičkrat!

V opombo še eno od pisem iz arhiva zahval našim krvodajavcem

Dragi prijatelj!

Ne morem opisati radosti, ki me prevzema ob vašem pismu, v katerem mi sporočate, da ste mi pripravljeni dati kri in pomagati. Zares, od srca - hvala! Zdaj verjamem, da nisem sama; da so še dobri ljudje, ki so pripravljeni pomagati.

Vaše cenjeno pismo me je še posebej razveselilo, zato ker je bilo prvo od vseh, ki sem jih prejela. Niste pa mi povedali, če imate rhesus negativni. Sicer pa se sedaj dobro počutim. Dobila sem 3,5 litra krvi. To je zdaj že tretjič. Vem, da se bi tudi tu našla kri zame, a iz doz. Ta pa zame ne pride v poštev - dobiti jo moram neposredno od človeka. Zato, spoštovani prijatelj, ali lahko računam na vas, če bom kri še potrebovala!

Zdaj pa še nekaj o sebi!

Sem iz Reke, stara 29 let. Priimek moža je Z'. Tu, v Švici, smo že tri leta. Zdaj sem že tretjič pri porodu izgubila vso kri in otroka. Grenka je moja usoda in samo od ljudi, dobrih kot ste vi, je odvisno moje upanje in življenje.

Zame so rešitev samo ta dragocena tekočina - kri, in ljudje, ki jo imajo in so mi jo pripravljeni dati.

Toliko, dobri prijatelj, in še enkrat iskrena hvala za vašo dobroto.

Vse najboljše vam želi

Mica Z.
Cürich, 20. IX. 1969

Objavljeno pismo /prevedeno - izvirnik v srbohrvaščini/ je kot odgovor na svoj odziv krvodajavski akciji za Mico Z., zastavljeni v reviji Start, prejel član našega kolektiva Martin Slatinšek iz TOZD proizvodnja gradbenega materiala.

Uspela razstava v Sl. Gradcu

V Slovenjem Gradcu je bila nekaj časa odprta razstava likovnih del sedmih slovenskih slikarjev in slikark, ki so nastala v slikarski koloniji v Šmartnem. Tam namreč gradijo osnovno šolo in so se odločili za organiziranje kolonije, da bi prišli do slik za opremo prostorov. V umetnostnem paviljonu Slovenj Gradec so razstavljali:

Jože Tisnikar,
Dora Plestenjak,
Karel Pečko,
Jelka Reichman,
Avgust Lavrenčič,
Alenka Gerlovič,
Alojz Zavolovšek.

Prvi vtis, ki ga je dobil obiskovalec, je bila izredna usklajenost razstave, ki je v veliki meri izhajala tudi iz do miselne razporeditve slik posameznih avtorjev, kar zaradi različnih tehnik in stilov prav gotovo ni bilo lahko delo. Jože Tisnikar je to pot pokazal najboljše od najbolj šega. Štirje veliki, zares veliki formati, ki bi s svojimi skrivnostnimi, preroško mračnimi - kar apokaliptičnimi motivi in z vrhunsko virtuoznostjo Tisnikarjevega "modrega obdobja" morale krasiti katerega najznamenitejših

evropskih dvorcev. Zraven pa sta bili še dve olji na papir, prav tako fantastični meni izrojenega stvarstva, ki se izprevrženo izživi na priljubljenih čričkih, igrivih otocih trave. Dora Plestenjak je razstavljala v tenkočutno abstrahirano krajino prenesene kozolce; ta kompromis med naravo lesa, sušečo se travo in slovenskim občutkom za zlaganje. Karel Pečko je prijetno presenetil s pastelnimi krajinami. Križ se zastre z vijoličastim pregrinjalom, Pečko pa je z vijoličnim dihom zastrel pokrajino, žago s hlodi, speče hiše ... Šepet, lirike je pregovoril krik opazovanja, pastel je pokazal svojo nežno zasanjanost. Jelka Reichman je razstavljala že znane motive v breztežnostno igro privzdignjenih punčk, Avgust Lavrenčič pa posebno akvarelno tehniko, s katero doseže izredne estetske učinke. Alenka Gerlovič je zoperstavila nadrobno oblikovane krhke strukture "otrokov"

Eno del Tisnikarja / zgoraj / in Gerlovičeve / spodaj / na razstavi

ravnodušnim enobarvnim praznim površinam.

Alojz Zavolovšek je v dveh abstrakciji podobnih impresijah skušal preseči narek topografskega zarisa.

Ob vsem tem je toliko bolj čuden komentar ljubljanske televizije, ki ni našel prostora /ali časa/, da bi vsaj omenil tri najboljše - Tisnikarja, Pečka in Lavrenčiča. Ali gre morda spet za kakšne čudne igrice? In kategorije "umirjeni realizem" tudi ni v umetnostni zgodovini in teoriji. Zapiše se lahko le človeku, ki je na področju umetnosti popolnoma nepismen.

v.o.

Se bi včlanili v Prešernovo družbo?

Včlanite se lahko v uredništvo našega glasila /naslov na 18. strani/ ali pri Karlu Čretniku v naši službi za varstvo pri delu /telefon 222/, vsak delovni dan med 6. in 14. uro - tako, da poveste številko osebne izkaznice, matično številko, TOZD, v kateri delate, stalni naslov in se podpišete, da boste plačevali članarino.

Članarina za to leto velja 55 dinarjev, zanj pa dobite 6 knjig:

1. PREŠERNOV KOLEDAR 1975
2. Janez Švajncar: KO ČLOVEK ZORI, roman
3. Tone Svetina: UGASLO OGNJIŠČE, povest

4. Nadežda Konstantinova Krupskaja: SPOMINI NA LENINA
5. MLADA BREDA, izbor najlepših narodnih pesmi
6. Dr. Frančišek Smerdu: RASTLINE IN NAŠE ZDRAVJE

Če želite v platno vezane knjige, plačate 85 dinarjev.

Vse knjige boste prejeli naenkrat v mesecu novembru 1974.

Če boste poravnali članarino do 20. junija 1974, boste upoštevani pri nagradnem žrebanju Družbe, ki bo 24. junija 1974.

Pri žrebanju bodo upoštevani tudi naročniki zbirke romanov in revije Prešernove družbe /romanov "Ljudska knjiga" ter revije "Obzorje"/, ki bodo imeli plačano naročnino do žrebanja.

Med dobrotki so televizijski sprejemniki, radijski sprejemniki, gospodinjski stroji itd. - vsega skupaj 200 dobrotkov.

Razen tega bo izdala Prešernova družba posebno knjigo, ki jo dobi vsak tretji upoštevanec pri nagradnem žrebanju. To bo detektivska zgodba Agathe Christie KARIBSKA SKRIVNOST.

V Prešernovo družbo se lahko včlanite tudi neposredno.

Naslov Družbe je:

PREŠERNOVA DRUŽBA
61000 Ljubljana, Opekarska - Borsetova 27
Telefon 21-444, čekovni rač. 50100-678-45127

Letošnja redna letna knjižna zbirka

PREŠERNOV
KOLEDAR 1975

Koledar za leto 1975 bo izšel za 30-letnico osvoboditve in bo seveda primerno tej obletnici posvečen, tembolj ker bo to hkrati obletnica konca druge svetovne vojne. Poleg člankov bo seveda prinesel tudi nekaj proze in nekaj najlepše poezije, ki je nastala v težkih časih naše narodnoosvobodilne borbe. Bodo pa v njem še drugačni prispevki, tako da bo dovolj zanimiv za vsakogar. V njem bo tudi vsakoletna Kronika iz svetovnega političnega dogajanja, kar bo marsikomu prišlo v prid.

Janez Švajncar
KO ČLOVEK ZORI

Roman, zgodba mladega človeka, ki iz nedoraslosti skoči v zakon, v katerem si išče trdnih tal ob ženski, ki ga v marsičem prekaša. Tudi potem, ko že dobi otroka, se še ne more ustaliti. Ko mu žena nevarno zbolí, se še povrh vsega zapleta v ljubezen z zanj prezrelo, a zapeljivo sosedo. Ko mu naposled žena umre in ostane sam z otrokom in taščo, se šele zave odgovornosti pred življenjem, ne da bi si še tudi bil na jasnem, kako naj vsa vprašanja reši. Roman je podoba mnogih današnjih mladih ljudi, ki v svoji rasti prelahkotno jemljejo življenje, lahkomišelnost se zapletajo na vse strani, dokler se življenje ne postavi prednje v vsej svoji trdoti in ga potem lahko rešijo le še z močno voljo. - Roman je delo pisatelja iz mariborske sredine, ki je doslej izdal že vrsto knjig.

Tone Svetina
UGASLO OGNJIŠČE

Pisatelj Tone Svetina si je pridobil z romanom v treh knjigah "Ukana" prav lep sloves, saj je bilo delo že večkrat ponatisnjeno. Prav tako je uspel z zgodbo "Stena", ki je povzeta po enem naših najpomembnejših gornikov Joži Čopu. To pa je povest z Jelovice. To je zgodba o enem od zadnjih samotarjev gozdovnikov, ki od prve svetovne vojne živi nekako odtujeno življenje od sveta. Toda nova vojna vihra, ki zajame našo domovino in seveda tudi njegove hribe, ga znova pritegne v dogajanje. Leta 1941 se poveže s partizani. Saj se zave, da ne more živeti odtrgan od življenja, da je svoji domovini in človeku vendarle nekaj dolžan. Kmalu zatem pa, spet povezan z ljudmi, daruje svoje življenje domovini, človeštvu.

Nadežda Konstantinova Krupskaja
SPOMINI NA LENINA

Krupska je bila Leninova žena, žena moža, ki je sprožil eno največjih revolucij v svetovnem dogajanju, ki je s svojimi posledicami zajela že dobesedno cel človeštvo.

Knjiga se bere kot roman, kar je umljivo, saj je Lenina njegova žena prav gotovo od vseh najbolj poznala in nam ga prikazuje predvsem s tiste strani, s katere ga doslej še nismo tako dobro poznali. Je pa tudi prav, da naši ljudje dobijo v roke knjigo o čudovitem človeku, ki

je vse svoje življenje posvetil kot pisec člankov, razprav, knjig proletariatu, delovnemu človeku in mu z zmago v revoluciji hkrati nakazal pot, po kateri naj gredo narodi v boljšo in lepšo prihodnost.

MLADA BREDA

To bo izbor naših najlepših narodnih pesmi, ki so nam jih nekoč nabirali zbiranci narodnega blaga, in ki jih je potem v več knjigah izdal dr. Štrekelj. Izbor bo prerez skozi to dragoceno izročilo preteklosti, ki, žal, počasi odmirá - od epskih, baladnih pa do ljubezenskih, ki so jih naši očetje in naši dedje še prepevali, ki pa jih je navlaka vsakovrstnih popevk že skoraj sčista spodrinila iz našega življenja. - Izbor bo napravil eden dobrih poznavalcev narodnih pesmi in napisal tudi poljudno spremno besedo knjigi.

Dr. Frančišek Smerdu
RASTLINE IN NAŠE
ZDRAVJE

Pisec nam je že znan, saj je nekoč za Prešernovo družbo že napisal knjigo NAŠ ZDRAVNIK. Zdaj Družba podarja svojim članom še knjigo Rastline in naše zdravje, ki je bodo prav gotovo mnogi veseli. Saj zdravilne rastline, ki so nekaj časa že zgubljale svojo vrednost v medicini, znova zadobivajo še vse večjo veljavo - v medicini seveda v ekstraktih. Pisatelj dr. Smerdu bo opisal vse rastline, ki prihajajo v poštev, od katerih sicer nekateri že mnoge poznajo, mnogo nam jih je pa še neznanih. Ker bodo manj znane rastline tudi ilustrirane, jih bo ob dobrih opisih lahko vsakdo prepoznal. Seveda pa bo tudi opisano, kako jih uporabljamo.

Agathe Christie
KARIBSKA SKRIVNOST

To je ljubezenska detektivska zgodba, polna dogajanja in zato tudi polna napetosti vse do zadnje strani. Družba je prepričana, da bo z njo ustregla našim bralcem. Saj je pisateljica že zelo priljubljena pri naših bralcih.

Letošnja zbirka romanov "Ljudska knjiga"

Graham Green: POTOVANJE Z MOJO TETO.
Ob tej knjigi se boste nasmejali do solz.

Nikolaj Gogolj: ZGODBE S PRISTAVE.
To delo prav nič ne zaostaja po svoji umetniški vrednosti za romanom "Mrtve duše" in komedijo "Revizor", ki sta vrhunski stvaritvi tega slavnega ruskega pisatelja.

James Leo Herlihy: POLNOČNI KAVBOJ.
Po knjigi je bil posnet film, ki smo ga gledali tudi pri nas. Zgodba Joa, ameriške sirote brez staršev, ki ga nihče ni vzgajal, ljubil, vodil ali ga česa naučil - in upa, da bo to našel v velikem New Yorku, kamor se odpravi.

Honore de Balzac: VOJVODINJA DE LANGEAIS.
Pripoved, nasprotna zgodbi Deklica z zlatimi lasmi, ki je prav tako objavljena v tej knjigi. V obeh je genialni pisatelj hotel prikazati strastno in strašno ljubezen, ki se je komaj upa lotiti pisateljsko pero.

Christa Wolf: PREMIŠLJANJE O CHRISTI T.
Izpoved o prijateljici pisateljice, očarljivem in rahločutnem dekletu, ki ga moramo vzljubiti - in pisateljici sami, ki živi v vzhodnem Berlinu. Ena najpomembnejših knjig, kar jih je po vojni izšlo v Nemški demokratični republiki.

Claude Aveline: MAČJE OKO.
Roman, kriminalka z visoko literarno vrednostjo.

Naročnina za celotno zbirko v broširani vezavi je 90 dinarjev. V platneni na brezlesnem papirju pa 140 dinarjev. Plačljivo tudi na obroke. Zbirko lahko naročite naravnost pri Družbi ali v knjigarnah.

Prešernova družba

Prešernova družba izdaja vsako leto posebno zbirko za vse svoje člane. Doslej je izšlo v tej zbirki 141 knjig v 6 058 910 izvodih, od tega je družba dala 157 350 knjig tudi zamejskim Slovencem v Italiji in Avstriji. Kot dopolnilo letnim zbirkam izdaja Prešernova družba posebno zbirko romanov "Ljudska knjiga". Doslej je izšlo v tej zbirki 129 romanov v 1 004 760 izvodih. Revija "Obzorje", ki ima zlasti poučni in poljudnoznanstveni značaj, izhaja tudi že 20. leto, izšlo je 20 letnikov, skupaj torej nad 1 524 740 zvezkov. Tako je Prešernova družba v dosedanjem 21-letnem obstoju poslala med slovensko ljudstvo nad 8 588 410 knjig in revij. Poleg širjenja dobrih knjig se je družba trudila tudi za splošno širjenje kulture med ljudstvom s prirejanjem kulturnih in literarnih večerov ter vlagala številne napore za širjenje dobre knjige nasploh.

Sprejet sklep za uskladitev in poenotenje delovanja vseh OOS REK

S 4. redne seje predsedstva konference naših OOS

Sklep sodi med vrsto sklepov, ki jih je predsedstvo sprejelo na 4. redni seji dne 20. maja v zvezi s pripravami na prihodnjo, 2. redno sejo konference OOS REK. Seja konference naj bi bila v ponedeljek, 17. junija, ob 16. uri v sejni sobi skupščine občine Velenje.

Na njej bodo delegati osnovnih organizacij sindikata REK pregledali uresničevanje sklepov svoje prve, ustanovne seje, sprejeli izboljšane pravilnike za posamezna važna področja delovanja sindikata, kot tudi druge akte za enotno in usklajeno delovanje vseh OOS REK. Poleg tega pa bodo razmislili možnosti, da bi konferenca OOS REK imela status sindikalne konference delavcev energetike in rudarstva občine Velenje /s tem, da se vanjo vključi še ustrezno število delegatov RŠČ/.

Gradivo za sejo konference je po sklepu predsedstva dolžna pripraviti delovna skupina:

- Milan Vrabič, Ivan Rebec in Damir Csikos - iz TOZD TEŠ,
- Rudi Kortnik in Vinko Gostenčnik - iz TOZD RLV,
- Miha Letonja in Stanko Rudolf - iz TOZD ESO, ter
- Ivo Kadliček, Tone Šeliga in Bruno Trebičnik - iz DSSS.

Na prvi seji skupine, ki jo je sklical Tone Šeliga, so se njeni člani razdelili v dve komisiji, od katerih ena pripravlja predloge izboljšanih pravilnikov /o finančno-materialnem poslovanju osnovnih organizacij sindikata in njihovih organov, o poslovanju blagajne vzajemne pomoči, o pogrebi, ipd./, druga pa smernice za nadaljnje delovanje in organiziranost OOS REK in njihovih organov.

Predsedstvo priporoča, da o opisani problematiki še pred sejo konference razpravljajo izvršni odbori OOS. To zato, da bodo delegati v konferenci, ki so večidel člani izvršnih odborov, lahko prišli na sejo konference pripravljeni na razpravo.

Glede predloga
regresiranja letovanj
v letu 1974,
o katerem smo
razpravljali po SDS,
povsem enotno stališče
ni bilo doseženo.

V celoti enotno mnenje ni bilo doseženo kljub temu da je bil predlog izdelan v skladu s "sindikalno listo" in stališči sindikatov Slovenije do te problematike - in kljub členu 45 samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v REK, ki TOZD in DSSS obvezuje za enotno urejanje regresiranja letovanj.

Vzrok, da predsedstvo ni prišlo do povsem enotnega stališča o predlogu regresiranja letovanj, pa je bilo vztrajanje enega izmed članov predsedstva iz TOZD TEŠ pri mnenju, da naj bi se ves denar za regresiranje delil neglede na to, če bi določeno število dni letovali ali ne letovali. Vzrok je bilo torej vztrajanje pri mnenju, ki v bistvu pomeni, da naj bi bili regresni za letovanja le nekakšni dodatki k osebnim dohodkom, ne pa sredstvo za stimuliranje letovanj. To pa za druge člane predsedstva ni bilo sprejemljivo in so zato besedo sklenili prepustiti kolektivu in delavske - mu svetu REK. Z odločitvijo kolektiva oziroma delavskega sveta REK pa smo se lahko seznanili v zadnji številki Informatorja.

Druge odločitve

Predsedstvo se je strinjalo s predlogom sprememb in dopolnil samoupravnega sporazuma rudnikov Slovenije in sklenilo, da naj gre nespremenjen v razpravo po SDS in potem na delavski svet REK.

Glede roka za podpis družbenega dogovora o usklajevanju meril za razporejanje dohodka in za delitev osebnih dohodkov za območje občine Velenje pa je menilo, da je prekratek in se naj podaljša za teden dni. In sicer zato, da bodo delavski sveti TOZD in DSSS še pred podpisom lahko razpravljali in sklepali o njegovih končnih spremembah in dopolnitvah, ki jih je predložila skupna komisija.

Strinjalo se je tudi s pobudo delavcev v stebru 8, da zaradi lokacijske oddaljenosti osnujejo svojo osnovno organizacijo sindikata, Franca Škarjo iz te delovne enote pa je zadolžilo, da skupaj s komisijo za kadrovska vprašanja pri komiteju konference OZK REK pripravi predlog za sestavo izvršnega odbora njihove OOS.

Glede na to, da so sindikalni organi bili pobudniki za pripravo točkovnega ocenjevanja upravičenosti do stanovanj REK, je predsedstvo menilo, da bi poleg delavskih svetov TOZD in DSSS tudi njihove osnovne organizacije sindikata oziroma izvršni odbori morali pregledovati izvajanje tega ocenjevanja.

Obenem predsedstvo priporoča strokovni službi za dodeljevanje stanovanj, da prosilcem ne daje neosnovanih upanj za dodelitev stanovanja mimo samoupravno določenega vrstnega reda in da se tega reda dosledno tudi drži.

Na prošnjo članov predsedstva iz ESO je predsedstvo odobrilo ključavničarjem ESO 700,00 dinarjev za družabno srečanje s ključavničarji iz rudnika Zagorje.

Ob koncu so govorili še o sindikalnih izletih po OOS in menili, da je treba te organizirati tako, da ne bodo izgledali kot obisk najbližje gostilne.

V SPOMIN

Anton Cavniku

Anton Cavnik je bil rojen 5. septembra 1930 v Ravnah pri Šoštanju. Poročil se je s Frančiško, rojeno

Hriberšek, in z njo imel sina Milana, 13 let, in hčerko Brigito, 6 let. Na rudniku je delal od julija 1953, od aprila 1957 dalje kot kvalificiran kopač - nazadnje v stebru 8.

18. maja letos je podlegel poškodbam, potem ko se je ponesrečil pri delu.

Iz besede sodelavcev
v zadnje slovo

Dragi Anton, delo te je odlikovalo, predlagali so ti odlikovanje - red dela in isto delo je ustavilo tvoj ritem. Roka je prenehala trgati iz zemlje to, kar nam osvetljuje domove, kar nas greje in kar nam igra; delal si za luč in za mogočno gibanje človeških naprav - zdaj pa se spustiš v temo, kjer se ničesar, kar je človeškega, več ne giblje, kjer se čisto od začetka jame vrteti kolo živga. Toda luč, pri kateri smo videli veselje, ga poslušali, nisi grebel samo iz temnih skladov zemljinega telesa; oboje si črpal tudi iz svoje notranjosti; in ko nam prva luč ugasne - luč, kolikor je je bilo iz tvojih rok, nam tista druga, iz tvojih prsi, sveti še naprej. V spominjanju nam slej ko prej pričara neko usodo, ki se je ujela v delu - za človeka, za nas.

Božu Mrkonjiću

Božo Mrkonjić se je rodil 4. avgusta 1947 v Gornji Obodnici, občina Tuzla. Z ženo Ano, rojeno Nikić, je imel tri sinove - Slobodana, rojenega leta 1969, Smiljana, rojenega leta 1970, in Mladena, ki je slabo leto star umrl.

Na rudniku se je zaposlil aprila 1971. Do marca 1974 je delal kot nekvalificiran in učni kopač, potem pa je opravil izpit in do kraja delal kot kvalificiran kopač.

Umrl je 16. maja letos kot žrtev prometne nesreče na poti na delo. Pokopali so ga v rojstnem kraju.

Iz besede sodelavcev
ob grobu
/prevod/

Božo, v tem žalostnem trenutku, ko smo se zbrali ob tvojem poslednjem domu, se nam zdi, da si še vedno živ med nami, prijatelji - rudarji, ki smo te pred tremi leti sprejeli v naše vrste in mislili: "Mlad je še, ta naš sodelavec, in učiti se bo še moral." A potem smo se kmalu prepričali, da si bil kot rojen za naše težko delo, saj si se vzpenjal po poti uspeha veliko hitreje kot mnogi tvoji tovariši. Tudi domotožje si znal premagovati, da si lahko dobro delal - silo, ki te je vlekla v rodni kraj; v vasi in planine, kjer si preživel mladost. V treh letih si postal pravi, kvalificiran rudar - z vsemi lastnostmi dobrega delovnega tovariša; pomagal si, kjer si mogel; z znanjem, izkušnjami in prirojeno spretnostjo.

A ni bilo samo to, Božo, kar te je odlikovalo kot človeka v najplemenitejšem pomenu. Tvoja duša in srce, ljubezen, s katero si napolnjeval vsak dan življenja svoje žene in otrok - in skrb zanje, ki so te potrebovali - so bili še važnejši del tvojih vrlin.

A namesto sreče, dragi sodelavec, ki bi se ti morala vračati, kot si jo okrog sebe delil ti, je že preteklo leto zadela nesreča tebe in tvojo družino. Umrl ti je Mladen, tvoj otrok, del tebe samega, za katerega si skrbel kot za zenico svojega očesa. In zdaj te je doletelo še to, da odhajaš tja, od koder ni vrnitve - v najboljših letih odhajaš, odhajaš, ko bi te najbolj potrebovali.

RUDAR - Glasilo kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje, naslov splošne uprave: Velenje - Rudarska 6, telefon h.c. 85 020

Za organizacijo izdajanja in urejanje skrbi začasno 8-članski uredniški odbor: Alojz Lipičnik /predsednik - RLV/, Franc Švener /delegat - RLV/, Miha Pevnik /delegat - ESO/, Pavel Mejša /delegat - RLV/, Rafael Batič /urednik/, Silvo Pešak /odgovoren za tisk/, Teodor Jelen /odgovorni urednik/, Tone Šeliga /odgovoren za zvezo z neposrednim obveščanjem/

Stalni sodelavci uredniškega odbora: Romana Misja /tajnik glasila/, Lojz Ojstršek /fotoreporter/

Zunanji sodelavec za fotografske storitve: Ludvik Fujs

Naslov uredništva: Velenje, Prešernova 5 /kadrovsko-socialni sektor, soba 31 - telefon interno 260/

Tiska TOZD TISK - Velenje, Postova 10 • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja 1-krat mesečno in po potrebi • Naklada v višini staleža zaposlenih + 50 izvodov

Srečno!